

Unaltered return to "GLASILO K. S. R. JEDNOTE" 1004 N. Chicago Street, JOLIET, ILL. Return Postage Guaranteed. The largest Slovenian Weekly in the United States of America. Issued every Wednesday. Subscription price: For members yearly \$1.20 For non members \$2.00 Foreign Countries \$3.00 Telephone 1048



Največji slovenski tednik v Zdruzenihi državi. Izhaja vsako sredo. Naročnina: Za tisoč, na leto \$1.20 Za nečlane \$2.00 Za inozemstvo \$3.00 NASLOV: upodobljen in upravljen je 1004 N. Chicago Street, Joliet, Ill. Telefon: 1048

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION Entered as Second-Class Matter December 9, 1920, at the Post Office at Joliet, Illinois, Under the Act of August 24, 1912

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917, AUTHORIZED ON MAY 22, 1918.

Štev. 38.—No. 38.

JOLIET, ILL., 21. SEPTEBRA, (SEPTEMBER) 1921.

Leto VII. Volume VII.

Razne vesti.

Zasedanje kongresa.

Washington, D. C. 19. sept. — Po 30 dnevnem presledku bo v sredo 21. t. m. izvanredno kongresno zasedanje zopet otvorjeno. Na dnevni red pridejo vse važne, še nerešene zadeve kakor: tarifna revizija, novi davčni zakoni, izboljšanje prometa na železnicah, povračilo vojnega posojila od strani tujih držav, premeba prohibicijske postave, itd.

Senatska zbornica ima tudi dosti važnih točk na dnevnem redu; ena imed glavnih je ratifikacija nemške mirovne pogodbe in pa odprava carine ameriških parnikov v panamskem prekopu.

Med senatorji je nastal zadnji čas velik nesporazum v zadevi raznih, novih zakonskih načrtov; med temi je tudi vprašanje glede razorožitve in premebe Volsteadove postave. Senator Calder iz New Yorka je trdno prepričan, da bo njegov novi predlog za uvedbo 2.75% piva z veliko večino prota, ker ima zanj za dosti svojih pristavev na strani. Calderjev zakonski načrt določa dovoljeno prodajo 2.75% piva, od kojega naj bi se plačevalo \$5 davka za vsak sodček. Na ta način bi država dobila na leto nad 100,000,000 kojo svojo bi se uporabilo v pomoč doslužnim vojakom.

Konvencija premogarjev.

Indianapolis, Ind. 19. sept. — Jutri bo v tem mestu otvorjena redna konvencija premogarske zveze U.M.W. of A., na katero je došlo že okrog 1600 delegatov iz vseh delov držav. Letos ba število istih manjše, kot pa leta 1920 na konvenciji v Clevelandu, kjer je bilo nad 2 tisoč delegatov; vzrok temu so slabe delavske razmere. Mednarodni predsednik te organizacije je J. L. Lewis, ki zatrjuje, da bo letošnja konvencija med vsemi najbolj važna, ker se bo na isti ukrepalo o perreih vprašanjih te največje premogarske unije.

Brezdelnost 1. 1914 in danes.

Washington, D. C. — Delavski tajnik Davis poroča, da so bile delavske razmere kar se tiče brezposelnosti pred 7 leti mnogo slabše, kot so pa danes. Tedaj je bilo v Zdr. državah brez dela okrog sedem milijonov ljudi, danes pa 5,735,000. Navzli velikemu številu brezposelnih pred sedmimi leti, je bilo vsled tega prizadetih več družinskih očetov kot pa danes; danes tvorijo pretežno večino brezposelnih samcev in sicer veterani minule vojne.

Liga narodov pripoznala rusko sovjetno vlado?

Iz Zeneve v Švici se poroča, da je bila ondi dne 1. sept. t.l. moskovska sovjetna vlada po Ligi narodov uradno pripoznana in sicer na podlagi dejstva, ker se je doseglo sporazum med sovjetno trgovsko delegacijo in ameriško pomožno administracijo.

Škof O' Gorman umrl.

St. Paul, Minn. 18. sept. — Tukajšnji nadškof Dowling je prejel brzovjavo, da je danes umrl Rt. Rev. Thomas O' Gorman, škof v Sioux Falls, S. Dak.

Pokojni škof Gorman je bil rojen 1. maja 1843 v Bostonu, Mass. Nekaj let zatem so se njegovi stariši preselili v St. Paul, Minn. kjer je pričel mladi Tomaž zahajati v šolo. On in pok. nadškof Ireland sta bila prva dijaka, katera je pok. škof Cretin izbral za duhovnika šentpavelske diocese.

Škof O' Gorman je bil poseben veščak v zgodovinskih vprašanjih; spisal je obširno zgodovino katol. Cerkve v Združenih državah. Za časa predsednika Roosevelta je bil tudi on poslan v Rim k papežu v zadevi rešitve verskih vprašanj na Filipinih.

Tudi žrtve brezposelnih! Otrok umrl gladu!

Hammond, Ind. 17. sept. — Danes je v tem mestu umrl vsled lakote 3 letni Josip Kolodziej, sin družine Frank Kolodziej; še enega drugega otroka te družine so pa v kritičnem stanju prepeljali v bolnišnico, ker ni dobival zadostno hrano. Z otrokom vred so oddali v bolnišnico tudi njegovega očeta in mater, ki sta vsled gladu postala slaboumna.

Sosednje te nesrečne družine pripovedujejo, da Kolodziej že ni zaslužil centa celih 9 mesecev. Sebe in družino je hranil z ostanki jedil, katere je zjutraj med smetmi nabiral. Hooverjeva pomožna administracija kje si? — Na Ruskem! — Država Indiana je mnogo bližje!

Največja katol. podporna organizacija.

Znani Red Kolumbovih vitezov je največja katoliška podporna organizacija na svetu, ker šteje približno tri četrtil milijona (758,155) članov; država New York se pošaša z največjim številom, 107,649.

Lansko poslovno leto je bilo ustanovljenih 119 novih krajevskih društev, pristopilo je 87,600 novih članov; skupne posmrtnine je bilo pa izplačane \$1,114,137.

Kolumbovi vitezi načeravajo za novo kampanijo do 1. 1922 doseči milijon članov.

Aeroplan ukraden.

Chicago, Ill. 18. sept. — Tukajšnja policija je danes zabeležila prvi slučaj tatvine kaknega zrakoplova, ki se je pripetil večera jutra na Dempster St. in Perry Rd. v Evanstonu. Taj Frank Straud iz Iowe se je vtihotapil v tamošnji policijski hangar, ter izmaknil aeroplan, last W. C. Burmeistra iz Chicago.

Ko se je Straud s svojim plenom dvignil nad tamošnje vežbališče zrakoplovec, mu je stroj odpovedal, da je blizu neke farne padel na tla. Ne težko ranjenega tatu so za silo obvezali in spravili pod ključ; med tem ko je aeroplan do cela razbit.

Število državnih uslužbencev se manjša.

Washington, D. C. — Dasi ravno je vojna že davno minula, ima država v svojih raznih oddelkih danes še dvakrat toliko uslužbencev, kot v mirnem času; število istih je znašalo prvega avgusta letos 76,514, za časa vojne pa 117,760; tekom meseca julija, je bilo iz te službe odslovljenih 5537 uradnikov.

Kdo trpi stroške vojne Zakladniški department v Washingtonu je izračunal, da je lansko leto vsaka oseba v Zdr. državah indirektno plačala \$25.00 za pokritje vojnih stroškov in sicer: \$10.00 za vojni department \$5.00 za mornarični department in \$9.50 za obresti ter plačilo državnega dolga.

Zlobnost mlekarkega trusta.

Chicago, Ill. 16. sept. — Večraj se je mudil pri državnem pravdniku Croweju predsednik farmerske mlekarke zadruga, kateremu je naznanil vzroke, čemu bo ta zadruga prenehala s poslovanjem. Odkar so farmerji v bližini Chicaga prostovoljno znižali ceno mleka, da se isto prodaja namesto po 14c po 12c kvort, je mlekarški trust napovedal tem farmerjem boj in zaroto. Ta trust obstoja iz trgovcev in prekopovalcev, razvažalcev in prodajalcev mleka na debelo. Gori navedena farmerska mlekarška zadruga je štela 40 farmerjev iz Dundee, Barington in Elgina. — Od časa znižanja cen mleku so od trusta najeti zlikovci z bombami uničili že več nalekarn, pobili šipe in stroje. Dalje dobivajo farmerji grozilna pisma od trusta izdelovalcev steklenic. Zadnji čas so pa ti zlikovci iz maševanja pokvarili na tisoče galon mleka na raznih postajah s tem, da so v kangle nalili zveplene kisline. — Tako se godi poštemni farmerjem, ki nočejo držati z mlekarškimi baroni!

L. Stern, ustanovnik znane trgovine v Jolietu — umrl.

Dne 17. t. m. popoldne je umrl na svojem domu jolietkim Slovencem dobro znani veletrgovec Ludwig Stern, začetnik department trgovine L. Stern in Sons, na N. Chicago cesti; bolehal je samo nekaj tednov in dosegel starost 69 let. Pokojnik je prišel v Joliet pred 26 leti, kjer je sprva popravil stalare čevlje. Ker je pa bil izredno podjeten, si je v tem času pri trgovini nakopičil ogromno premoženje, do pol milijona dolarjev. Obogateli so ga večinoma tu živeči inozemci, Slovenci in Hrvatje, s katerimi je bil vedno uljuden; govoril je tudi slovensčino. Zadnji čas je vodil s svojima sinovoma obsežno department trgovino, banko in prodajo zemljišč; kakih 5 let nazaj se je pa radi bolehanja umaknil v privatno življenje. Pokojnik je bil po veri žid in doma iz Ogrske. Dne 20. t. m. so njegovo truplo prepeljali v Chicago, ter položili k počitku na tamošnje ogrsko pokopališče.

Senatska preiskovalna komisija v W. Va.

Williamson, W. Va. 18. sept. — Da se ugotovi prave vzroke minulih rudarskih nemirov v Logan ter Mingo premogarskih okrajih, je danes semkaj prispela posebna preiskovalna komisija pod vodstvom senatorja Kenyona. Komisija se je najprvo ustavila v Lion Creek koloniji, kjer prebiva v šotarih večja množica stavkujočih premogarjev. Senatorji so na uljuden način izpraševali stavarke in njih žene o tem in onem; jutri pa pridejo na vrsto lastniki premogovnikov, nakar se bo komisija nazaj v Washington vrnila, povodom zopetnega kongresnega zasedanja. Senator Kenyon je bil vidno ganjen, ko so mu kazali prestreljene šotore še izza časa zadnjih nemirov. Šotore so prestrelili najeti kompanijski biriči. Premogarji so mu dalje pripovedovali o slabem zaslužku. Skoro sleherni rudar je na dan nakopal toliko premoga, da bi moral zaslužiti \$8. —; kompanija jim je pa po \$5. — odtrgovala za rabo orodja, dlanmit in drugo. Kdorkoli je k uniji pristopil, je bil odstavljen. Hudo so tudi počeli s premogarji najeti stražniki rovov. Najbolj žalostno je bilo pripovedovanje, kako so ti biriči letos junija meseca v neki gošči neusmiljeno ustrelili premogarja Aleksandra Breedlove. Z njim vred je bil samo 13 letni deček Willie Hodges, ki je stražnike jekaje prosil, da naj ne umore Breedlovea. — Krvoločneži so pa dali nesrečniku samo še 1 minuto časa za pripravo na smrt, nakar so ga ustrelili. Premogar Breedlove se je po prvem strelu z molitvijo na ustnih mrtev na tla zgrudil. Navedena proizvedovalna komisija bo o svojem delu in rezultatu poročala na pristojnem mestu v Washingtonu.

Protest trgovcev.

Chicago, Ill. — Veletrgovina Marshall Field & Co. je razposlala cirkularje nad 30,000 trgovcem širom držav z naročilom, da naj protestirajo proti nameravani uvedbi carine na importirano blago, na podlagi ameriške cenilne vrednosti. Ako bo ta način plačevanja carine uveljavljen, se bo moralo vse importirano blago od 33 do 100 odst. dražje prodajati.

Governor obsoja prohibicijo.

Atlantic City, N. J. — Guverner Edwards iz New Jersey je podal o današnji prohibiciji sle dačo sodbo: Naša prohibicija je izjalovljenje. Stavim, da ima komaj dvanajstotina kongresnikov v Washingtonu prazne žepce (brez opojne pijače), ali da nimajo polne kleti žganja in šampanca. Prohibicija je merodajna samo za one, ki nimajo denarja. Ista pretvarja ljudstvo v lažnike in hudodelce. To poročilo je izdal guverner Edwards povodom svoje ponovne kandidature, trdeč, da bo v prihodnje kandidat mokre stranke.

Število brezposelnih vojakov doslužencev.

Washington, D. C. — 18. sep. Iz glavnega urada ameriške legije se poroča, da znaša danes število brezposelnih vojakov veteranov okrog 600,000, torej več, kot je štela naša prva armada, poslana na Francosko. Vodstvo Am. Legije je izdalo zaeno apel na različne deladajalce širom držav, da naj jemljejo v službe te omilovanja vredne veterane, ker so baš ti našo trgovino tekom vojne tako povzdignili. Največ brezposelnih veteranov (150,000) je v Pensilvaniji; 100,000 v New Yorku, 35,000 v Illinoisu, 30,000 v Mass., 10,000 v Minn., in 7,500 v Washingtonu.

Samomor trikratnega morilca.

Hibbing, Minn. 14. sept. — Zloglasni bandit John Webb, ki je dne 8. t. m. pred svojo hišo ustrelil tri policaje našega mesta, je danes izvršil samomor v neki zapuščeni lopi nedaleč od mesta. Ko je morilec v daljavi zapazil prihajajočo množico policajev in oboroženega ljudstva, se je naslonil na okno one kočice in pognal iz puške krogeljo v glavo; obležal je na mestu mrtev.

41 letna žena, mati 22 otrok.

Omaha, Nebr. 14. sept. — Tu živeča Mrs. Earl M. Rowray, stara 41 let je danes povila 22. otroka. Mrs. Rowray se je poročila še kot deklica, stara 14 let. Prvič je postala mati, ko je štela 17 let. Tekom zakona je bila navdenga poročena dvakrat; iz prvega zakona se je narodilo 20 otrok, iz drugega pa 2. Pred 4. leti se je ta junaska mati v drugič poročila z 20 let mlajšim mozem, ki je očim cele kopice otrok in oče dveh svojih lastnih.

Brezposelnost vzrok samomorov.

Dr. Robertson, zdravstveni komisar mesta Chicago naznanja, da se je meseca avgusta t.l. v Chicago izvršilo 47 slučajev samomorov; 1. 1920 v tem času pa samo 28. V obče se je te samomore izvršile iz obupa in bede povzročene vsled brezposelnosti. Letos je umrlo v Chicago prvih osem mesecev 21,149 oseb, lansko leto do 1. avgusta pa 25,369.

Državni dolg vseh narodov.

New York, N. Y. — O. P. Austin, blagajnik tukajšnje National City banke je na podlagi raznih podatkov izračunal, da znaša dandanes skupni državni dolg vseh narodov na svetu 300,621,609,000 (nad tristo milijard). Papirnatega denarja je v prometu za \$2,791,000,000, vpoštevši Rusijo. Leta 1914, ali pred svetovno vojno so znašali ti državni dolgovi samo \$43,889,000,000, papirnatega denarja je pa širom sveta krožilo za \$7,527,000,600. Da je denarna valuta raznih držav v Evropi zadnji čas tako padla, je pripisovati dejstvu, ker je za isto komaj 5 odst. pokritja v zlatu.

Komični igralec Arbuckle bo morda obešen?

San Francisco, Cal. 16. sept. — Dne 22. t. m. se bo pričela pred tukajšnjim sodiščem zanimiva obravnava napram "Fatty" Arbuckle, znanim komikom kino-gledališč, ki je na Delevski dan umoril 23 letno gledališko igralko Miss Virginijo Rappe. Začasno sestavi na porota je "Fatty" že spoznala krivim umora po drugem redu; kazen za tak zločin so vsala.

Policija je dognala, da se je oni večer na stanovanju tega igralca priredilo prave orzije. Deset gostov (vdeležencev) je baže izpilo 30 steklenic najboljšje viske in mnogo šampanca. Arbuckle je tudi navzočo igralko Virginijo Rappe tako upadel in zlorabil, da je čez nekaj dni za tem umrla in še pravočasno povedala ime morilen. Fatty, ki premore nad milijon dolarjev je najel šest najboljših zagovornikov širom držav. Za obrambo bo vporabil, če treba vse svoje premoženje; poleg tega mu bodo denar pomagali še njegovi tovariši. Igralci z več milijoni dol. obrambnim sklodom. Tukajšnji državni pravdnik ima tudi na razpolago neomejeno vsoto državnega denarja za to obravnavo. Izjavil je, da Arbuckle milijoni ne bodo rešili vislice, kajti postopalo se bo z njim postavi, če tudi je milijonar. Pri razpravi in obravnavi deluharja Arbuckle, bo prišla marsikaj stvar na dan iz krogov bogatih kino-igralcev tukajšnjih bližnjih naselbin.

Umorjeno Virginijo Rappe so danes pokopali v Los Angeles, Cal.

Kolumbovi vitezi bodo kupili zgodovinski otok. Na zadnji konvenciji tega reda je bilo sklenjeno kupiti 2600 štirjaskih čevljev obsegajoči otokček pri Nassau na bahamskih otokih v centralni Ameriki. Ta otok je velikega zgodovinskega pomena, ker se je na njem prvič ustavlil odkritelj Amerike, nepozabni Kristof Kolumb, ki je zaščitnik označene podperne organizacije. Kupljeno zemljišče na tem otoku bodo upravljala podrejena društva Kolumbovih vitezov iz države New York.

Feldmaršal Buelow.

Dne 31. avg. t. l. je v Berlinu umrl znani bivši nemški feldmaršal Karol von Buelow v 75. letu svoje starosti. Pokojnik je bil v minuli svetovni vojni najbolj priljubljeni general kajzerja; s svojo veliko armado je prihitel zadnje dni na pomoč feldmaršalu Hindenburgu na zapadni fronti; toda brez uspeha. To je Buelowa duševno in telesno tako potrdilo, da je zbolel in umrl. Med številnimi vojnimi krivci je bilo tudi Buelovo ime na zatožni listi. Buelow se je vedno izgovarjal, da ni od svoje lastne strani ničesar zakrivil; pač pa je izvrševal dolžnosti do svoje domovine.

Društvena naznanila in dopisi

LISTNICA UREDNIŠTVA.

S tem opozarjamo vse dopisnike, da naj pri razpravi glede konvencenega asesmenta ne prekerajo mej. Vsakdo lahko pove svoje misli v lepem in bratskem tonu, ne pa s predbacivanjem, roganjem ali celo s napadi. Lepa beseda, lepo razmišljanje, stroge besede pa ne more imeti svoje mesto dostojnosti. Kritika je le tedaj na mestu, če ni žaljiva; v nasprotnem slučaju pa lahko zaneti spor med dvema strankama in tujj več.

Po priobčitvi dopisa, ozir. oklica sobr. Paniana, smo dosejali vse "pro" in "kontra" odgovore dobesedno priobčili, da se nam ne bo zopet predbacivalo "rusko" cenzure. Dobri stvari na ljubo in na podlagi uredništva "Glasila" predpisanih pravil, bomo pa zauprejšnjemu pazili na vsako besedo v teh razmotritvah, ker ne moremo trpeti zopetne polemike med raznimi člani, društvi in naselbinami. Toliko v blagohotno

skromnem tona, da se s to zadevo konča, ker itak nima nobenega pravlega odmeva med članstvom in društvi. Agitiranje raji za Jednoto, kar nam bo več koristilo!

Rock Springs, Wyo.

Né malo sem se začudil, ko sem čital v številki 34 "Glasila" priporočilo sobrata Josip Panjara, da naj se sklep konvencije, — ki določa, da se stroški delegatov iz konvencije plačujejo iz skupne, to je iz Jednotine blagajne — potem splošnega glasovanja preklicje.

Porej naj se zopet v znamenju bratroljubja vzame enakopravnost manjšim in oddaljenim društvom s tem, da se nanje naloži pretežni del finančnega bremena, ki ga povzroča konvencija? Sobrat J. Panjan in drugi dopisniki iz Joliet v št. 36 "Glasila" trdijo, da se jim godi krivica in da je njih enakopravnost ogrožena, ker bodo po določili 14. konvencije morali člani jolietskih društev plačati v konvenciji sklad 10c mesečno, začnši s prihodnjim letom. Torej niti vinarja več, kot član katerega drugega društva K. S. K. J. In vendar se vam to ne zdi enakopravno? Kaj more zato član, ako slučajno spada k društvu, ki je oddaljeno od mesta, v katerem se konvencija odraja? Ali je res pravilno, da morajo člani takih društev plačati dvakrat ali trikrat tako visoko ceno, če hučeje biti zastopani na konvenciji, kot pa člani onih društev ki se nahajajo v bližini konvencenega mesta? Ali mar nismo vsi člani ene in iste organizacije, namreč K. S. K. J. Konvencije se ne vršijo radi katerega posameznega člana, niti zaradi katerega posameznega društva, ampak zaradi celokupnega članstva, zato pa tudi ni čisto nič več in čisto nič manj kot pravilno, da vsi člani tudi onako prispevajo v ta namen. Ničje izmed onih, ki danes protestirajo proti sedanjemu

načrtu mnogo večji asesment, kot bo pa onih 10c na mesec zaradi katerih se bo buje po trditvi sobrata John Gregoriča: "bedni in stradaljoči dobi kruh od ust trgalo".

Če hočete biti odkritosrčni, kar lepo položite roko na svoje srce in priznajte, da vam ni prišlo na um, da bi se konvencija vršila v mestu, ki ni namenjeno za absolutno kontrolo na konvenciji, katera bi vam bila odvzeta, ako se omogoči zastopstvo vsemu članstvu enako. Sobrat Gregorič trdi v svojem dopisu, da se teh vsiljivih delegatov ni na konvencijah prav nič pogrešalo. Prav rad verujem, saj ravno to je vzrok, ker ne želite naše navzočnosti, da se je pričelo delovati na to, da se naše zastopstvo onemogoči.

Sem zato, da se pri zastopstvu ne deli nobenih privilegijev ali prednosti, naj si bo že malim ali velikim društvom. Težko je pa urediti zastopstvo tako, da bi šlo natančno po številu članstva, kajti v tem slučaju bi se morali vsi člani naložiti na število, katero bi bilo preogromno breme za vsako organizacijo. Po današnjih pravilih je določeno, da sme društvo ki šteje najmanj 50 članov poslati svojega lastnega zastopnika in ko bi se število delegatov množilo za vsa društva po tem številu bi nekatera društva lahko poslala do deset delegatov; ni treba se posebej povdarjati, da bi bilo tako število nesmiselno in tudi nevdržno. Mogoče bi se dalo to vprašanje rešiti na kak lažje izpeljiv način? Poznam neko organizacijo, ki dovoljuje svojim postajam le enega delegata, pa naj si bo že postaja velika ali pa majhna, ampak ti delegatje imajo potem število glasov po številu članov katere zastopajo, tako na primer: delegat ki zastopa manj, kot sto članov ima le en glas, potem pa na vsakih sto članov po en glas več, noben delegat ne more imeti več, kot pet glasov. Ne vem zakaj bi se temu podoben sistem ne mogel uporabiti tudi pri naši Jednoti? Če računamo da delegatje stanejo mnogo denarja, med tem ko bi glasovi ničesar ne stali, — vidimo da bi imela Jednota veliko gmetno korist od takega sistema, članstvo bi pa bilo lahko bolj enakopravno zastopano.

Ne mislim sicer, da bi nobeno društvo ne smelo poslati več, kot enega delegata, ampak število naj bi se uredilo približno takole: Društvo ki šteje od petdeset do sto članov naj bi bilo opravilno do enega delegata, ki bi imel le en glas; društvo ki šteje od sto do dvesto članov naj bi bilo ravno tako opravilno le do enega delegata kateri bi pa imel dva glasova; društvo, ki šteje od dvesto do tri sto članov naj bi smelo poslati dva delegata, katera bi imela skupno 4 glasove, in tako dalje. Po mojem mnenju bi bil to edini sistem, potem katerega bi se moglo dati vsem članom kolikor mogoče enako zastopstvo pri sestavi pravil. Vse to pa mora biti odobreno na konvenciji, ki jo mora biti vsa društva, ki so člani, prispevali s svojimi glasovi. Če se konvencija vršijo v mestu, ki ni namenjeno za absolutno kontrolo na konvenciji, katera bi vam bila odvzeta, ako se omogoči zastopstvo vsemu članstvu enako. Sobrat Gregorič trdi v svojem dopisu, da se teh vsiljivih delegatov ni na konvencijah prav nič pogrešalo. Prav rad verujem, saj ravno to je vzrok, ker ne želite naše navzočnosti, da se je pričelo delovati na to, da se naše zastopstvo onemogoči.

Ne mislim sicer, da bi nobeno društvo ne smelo poslati več, kot enega delegata, ampak število naj bi se uredilo približno takole: Društvo ki šteje od petdeset do sto članov naj bi bilo opravilno do enega delegata, ki bi imel le en glas; društvo ki šteje od sto do dvesto članov naj bi bilo ravno tako opravilno le do enega delegata kateri bi pa imel dva glasova; društvo, ki šteje od dvesto do tri sto članov naj bi smelo poslati dva delegata, katera bi imela skupno 4 glasove, in tako dalje. Po mojem mnenju bi bil to edini sistem, potem katerega bi se moglo dati vsem članom kolikor mogoče enako zastopstvo pri sestavi pravil. Vse to pa mora biti odobreno na konvenciji, ki jo mora biti vsa društva, ki so člani, prispevali s svojimi glasovi. Če se konvencija vršijo v mestu, ki ni namenjeno za absolutno kontrolo na konvenciji, katera bi vam bila odvzeta, ako se omogoči zastopstvo vsemu članstvu enako. Sobrat Gregorič trdi v svojem dopisu, da se teh vsiljivih delegatov ni na konvencijah prav nič pogrešalo. Prav rad verujem, saj ravno to je vzrok, ker ne želite naše navzočnosti, da se je pričelo delovati na to, da se naše zastopstvo onemogoči.

Ne mislim sicer, da bi nobeno društvo ne smelo poslati več, kot enega delegata, ampak število naj bi se uredilo približno takole: Društvo ki šteje od petdeset do sto članov naj bi bilo opravilno do enega delegata, ki bi imel le en glas; društvo ki šteje od sto do dvesto članov naj bi bilo ravno tako opravilno le do enega delegata kateri bi pa imel dva glasova; društvo, ki šteje od dvesto do tri sto članov naj bi smelo poslati dva delegata, katera bi imela skupno 4 glasove, in tako dalje. Po mojem mnenju bi bil to edini sistem, potem katerega bi se moglo dati vsem članom kolikor mogoče enako zastopstvo pri sestavi pravil. Vse to pa mora biti odobreno na konvenciji, ki jo mora biti vsa društva, ki so člani, prispevali s svojimi glasovi. Če se konvencija vršijo v mestu, ki ni namenjeno za absolutno kontrolo na konvenciji, katera bi vam bila odvzeta, ako se omogoči zastopstvo vsemu članstvu enako. Sobrat Gregorič trdi v svojem dopisu, da se teh vsiljivih delegatov ni na konvencijah prav nič pogrešalo. Prav rad verujem, saj ravno to je vzrok, ker ne želite naše navzočnosti, da se je pričelo delovati na to, da se naše zastopstvo onemogoči.

je ograja, ki nekako deli ženske in moške člane. Tam čitamo: "Moška društva naj se združijo z moškimi društvi, ženska društva pa z ženskimi", to je namreč, v svrhu volitve deleg. konvencije. Po mojem mnenju bi se ta klavzula morala iz pravil črtati. Brezdvomno ima naša Jednota v marsikateri naselbini moško in žensko društvo, ki sta posamezno oba premajhna, da bi mogla poslati svojega zastopnika in tako se bo zgodilo da bo mogoče oba društva zastopaj kak tuj delegat. Brezdvomno morajo biti vsa društva, ki sta posamezno oba premajhna, da bi mogla poslati svojega zastopnika in tako se bo zgodilo da bo mogoče oba društva zastopaj kak tuj delegat. Brezdvomno morajo biti vsa društva, ki sta posamezno oba premajhna, da bi mogla poslati svojega zastopnika in tako se bo zgodilo da bo mogoče oba društva zastopaj kak tuj delegat.

Z bratskim pozdravom do vseh članov K. S. K. Jednote.
Matt Leskovec.
tajnik dr. sv. Jožefa št. 122, K. S. K. J.

NAZNANILLO.

Iz urada tajnice dr. sv. Barbare št. 92 Pbg., Pa.

Naše društvo je imelo svojo redno sejo dne 11. septembra, na kateri je bilo zaključeno, da se za dobo naslednjih 3 mesecev zniža pristopnina v naše društvo, to se je ukrenilo zaradi slabih delavskih razmer. Ker je v naši naselbini še dosti žensk, ki bi rade postale članice našega društva, pa so se bale zaradi prevelike stare pristojbine, zaradi tega smo pristopnino znižale, da ista znaša le nekaj čisto malena.

Tudi prosim članice, da bolj redno prihajate na društvene seje kot do sedaj in da svoje prispevke (asesm.) točno plačujete, iz se bom v teh ozirih ravnala strogo po društvenih pravilih. Toliko v pojasnilo in ravnanje našim članicam.

Marija Novogradec, tajnica.

ZAHVALA.

Iz urada društva sv. Frančiška Saleškega št. 29, Joliet, Ill.

Nizje podpisani uradniki se zahvaljujemo cenj. društvu Sv. Jožefa št. 58 K. S. K. J. in Marije Pomagaj št. 79, K. S. K. J. v Wankegan, Ill., za oskrbo pogreba, katerega ste priredili našemu pokojnemu sobratu Josipu Mežnaršič. Posebno zahvalno izrekamo odboru št. 53, ki je preskrbel, da so člani po noči pri mrtvaškem odru čuli. Zatorej je pri taki priložnosti tudi naše društvo pripravljeno vam na pomoč priskočiti, kakor ste vi nam storili. To uslugo in dobro delo naj vam ljubí Bog stotero poplača!

S sobratskim pozdravom:
Martin Težak, preds.
John Gregorich, tajnik
Simon Setina, zast.
Joliet, Ill., dne 19. septembra 1921.

VOJAŠKI POGREB POK. SOB. BRATA JOS. KUJARJA.

Truplo člana vojaka prepeljano iz Francije in pokopano v Clevelandu. — Pismo pokojnikovega prijatelja.

V predzadnji (36.) številki smo objavili sliko najmlajšega ameriškega Slovence, pok. Robert Schwei-ja, ki je bil v minuli vojni ubit na Francoskem in zaeno priobčili kratko poročilo o njegovem vojaškem pogrebu dne 21. avg. v Iron Mountain, Mich. Dne 19. septembra je bil našega sobrata Jakob Schwei-ja, člana dr. št. 61 N.S.K.J. Zato da ne moremo danes obelodaniti slike našega pok. sobrata-vojaka Josip Kuharja, ki je pa kot zadnji ameriški Slovenec in zadnji naš član padel na Francoskem ubit od sovražne kroglje dne 2. nov. 1918; torej samo 9 dni pred sklenjenjem premirjem. Kakor znano, je naša Jednota tekotom minule vojne izgubila 5

svojih članov: 1 iz Mladinskega oddelka Mathew Duller in 4 iz odraslega oddelka: Alojz Verbišar, John Mustar, Frank Intihar in Josip Kuhar. O teh smo v "Glasilu" že večkrat poročali. Doslej so že izmed naših vojnih žrtvi pokopali v ameriški zemlji: Dullerja, Verbišarja, Intiharja in Kuharja. Pri slednjih dveh je zanimivo dejstvo, da sta bila oba pokojnika prepeljana na en in isti dan in z enim in istim parnikom, ter skoro tudi na en dan pokopana. Iz Gilberta Minn., se nam poroča, da se je 4. sept. t. l. vršil krasen vojaški pogreb pok. vojaka Fr. Intiharja, starega 22 let, člana dr. sv. Alojzija, št. 161 Gilbert, Minn., ki je bil ubit dne 10. okt. l. 1918.

Dne 5. sept. se je pa v Clevelandu vršil vojaški pogreb za našim pokojnim sobr. Josipom Kuharjem, prostakom baterije A. 77 trdnjavske artilerije AFF člana društva sv. Vida št. 25 K. S. K. Jednote.

Pokojnik je bil star za časa smrti 20 let, rojen v Clevelandu dne 21. avg. 1897. Umrl je na Francoskem bojnom polju dne 2. nov. 1918. V Clevelandu zapuša žalujočega očeta Josip Kuharja ter tri sestre: Josipino Kuhar, Rozi Brinovec in Mary Kovačič.

Najmlajšega sobr. Jos. Kuharja so pokopali na zelo slovesen način na Calvary pokopališču. Bodi mu ohranjen časten spomin!

Pok. sobr. Kuhar je imel pri vojakih več znancev in prijateljev. Eden izmed teh, Mr. Wm. E. Kirkwood v Grand Rapids, Mich., je svoječasno pisal njegovi sestri Mrs. Rose Brinjevec daljše pismo, iz kojega posnemamo razne vrline svojega pokojnega tovariša in zadnje trenotke njegovega življenja. Pismo, posneto iz "A. D." slove med drugim tako-le:

"Grand Rapids, Mich. Draga prijateljica: —

Kot sem omenil v svojem zadnjem pismu sva bila jaz in Joe tovariša na fronti, skoro ves čas, kar se je nahajala naša armada na Francoskem, in torej je prav naravno, da si včasih razložimo svoje družinske zadeve. Ker si ti pogosto njemu pisala, je tudi on tebe večkrat omenjal, tako da sem se včasih šalil z njim, da začnem tudi jaz pisati tebi. Tako mi je nekega dne predno sva šla na fronto, dal tvoj naslov in rekel, da v slučaju če se njemu kaj zgodi, naj tebi naznanim, on pa bo v enakem slučaju naznanil mojim. In mene je zadel težka usoda da sem naznanil novico o njegovem padcu vaši družini, namesto, da bi on naznanil mojo smrt moji mami. Vrnemite mi prav iskreno, da nisem napisal tega pisma, da bi vam klical v spomin žalostne trenutke, skozi katero ste živeli, ko vam je bila prvič naznanjena novica o smrti Joe-a. Jaz sem tedaj tudi, tebi sporočil to vest da ti izrazim svoje simpatije in da te zagotovim, da je Joe umrl kot junak in kristjan.

Opravil je svojo velikonočno dolžnost in je zopet dobil odvezo en teden prej predno je bil ubit, in prepričan sem, da je bil spodobno pripravljen umreti. Kar se pa tiče dneva njegove smrti, ne morem natančno vedeti, kajti na fronti nam je bil vsak dan enak, tako da smo kmalu pozabili na datume in dneve. Toda zdi se mi, da je bil 28. okt. 1918, kajti na večer 27. okt. sem jaz pomagal kapitanu našega regimenta pokopati tvoj mož, in Joe ter neki drugi fant, ki je bil s tvojim bratom, je bil pokopan na malem pokopališču, znanem pod imenom "Madeline farm", kakih 10 milj od mesta Montfaucon, Francija.

Zdi se mi, da ko je bila vojna končana, da so jih premestili in da sedaj počiva tvoj brat v Romagne pokopališču, ki je vse

likanski mirovdvor posvečen ameriškim padlim junakom iz Argonne-Meuse bitke. Joe je bil takoj ubit ko ga je zadel kroglja. Kroglja je bila avstrijskega izvora. Kot vojak je bil ranji Kuhar neprekosljiv in v veliko tolažbo mislite, da je umrl v boju za veliko dobro stvar, in da ni umrl zaman. Kot mož je bil med najboljšimi, odkritosrčnimi prijatelji in tovarsi, kar sem jih še kedaj imel in kar jih še kdaj srečam. Bil je prijatelj vsem, njegova smrt je povzročila veliko žalost med topničarji cele baterije. Bolj postrežljivega in plemenitega moža bi težko kje dobil. Bil je mož, ki se ni nikdar ogibal svojim dolžnostim, in na katerega smo se lahko zanesli tekom težkih bojev. V kratkem si je pridobil spoštovanje častnikov kot pred svojo smrtjo so ga začele nadlegovati noge, in da ni bil pravi vojak, tedaj bi šel tedaj v bolnišnico. Svetoval sem mu in ga prosil, da se odstrani s fronte, in da se naj poda v bolnišnico, toda on ni hotel ničesar slišati rekoč, da je njegova dolžnost biti na fronti in ostati tam do zadnjega. Pomniti morate, da smo se tedaj zavedali, da vojna ne bo več dolgo trajala in da on je hotel biti v metehu do zadnjega.

Joe se je boril pri Chateau Thierry, Vesle River, v Toulon sektorju, bil je v krvavih bojih pri St. Michielu in v Argonskih gozdovih, ne da bi dobil kje manjšo prasko. On je npravičen, oziroma ste upravičeni vi sedaj do zmagavalčevega traku s štirimi zvezdami radi velikih bitk, katerih se je udeležil. Teško mi je povedati vse podrobnosti v pismu kot bi rad, toda gotovo se snidemo nekega dne in tedaj bom skušal vse podrobneje razložiti. Po premirju so nas poslali v Nemčijo, kje smo bili nastanjeni v bližini Koblenza do 10. julija, 1919. V Združene države sem se vrnil 1. avgusta in bil odpuščen iz službe 5. avg. v Camp Sherman. Rane nisem dobil nobene tekom vojne, samo na eno uho sem deloma oglušil, toda upam, da se bo tudi to popravilo.

S tem končujem svoje pismo in upam, da vam nisem povzročil nove žalosti, ker sem le storil, kar sem smatral za svojo dolžnost napram najdražjemu prijatelju, ki sem ga kdaj imel. Vaš iskreni

Wm. E. Kirkwood
508 No. Lafayette Ave.
Grand Rapids, Mich.
Pozdrav
I. F.

Iz Kalifornije.

Da ne bo kdo mislil, da sem se že na solncu ocvil, zato se zopet oglašam s par vrsticami. Vročina še precej dobro pritiska po celi Kaliforniji, ki je sedev nadležna človeku, izvzemši nam stanovnikom v San Francisco; tukaj namreč hladen morsk veter nepretrgoma vleče in hladi vroče ozračje celih šest mesecev vsako leto. Pri tem je največ vredno, da veter piha najbolj vroče mesece in miruje po zimi, tako da je — brez vsake šale — po zimi mnogokrat topleje brez vrhne suknje, nego meseca julija s suknjo. Dasi ljubimo veter, ker nas hladi je pa vseeno velika nadloga, dokler se ga človek ne privadi; posebno je ta oster veter škodljiv za one, ki imajo bolj slabe oči; to povzroča, da skoro polovica ljudi, dosepeši semkaj iz drugih krajev, prvi ali drugi dni občutijo bolečino v očeh. Tudi tu rojenih nosi pretežna večina očala, kakor pa v kakem drugem ameriškem mestu.

San Francisco je največja prometna centrala na pacifični obali in sploh na zapadu. Industrija po tovarnah sicer ni toliko, ker so vse tovarne bolj majhne z okrog 100 delavci; največ ljudi je zaposlenih v pristanišču (okrog 12,000) kamor prihajajo parniki in ladje iz vseh

strani sveta. Dalje imamo tu tudi ladjedelnice; kar je pa druge industrije, pa ni vredno iste omenjati.

San Francisco je najbolj romantično mesto, kar sem jih še v svojem življenju videl (dasi ravno veliko), kajti zidano je na sedmih hribih, kojih najvišji meri 900 čevljev nad morskó gladino. Ti holmi nudijo krasne razglede na vse strani, posebno po noči, ko je vse razsvetljeno.

Naši Slovenci živijo na Portrero hribu, ki je najbolj nizki izmed vseh drugih. Ta del mesta ima veliko prednost v tem da ni nikdar megle, ker živimo na takem prostoru, da ostalih 6 hribov zadrži vsako meglo, ki se vali vsaki večer, kot goram podobni morski valovi; megla je tudi zelo vlažna. Reči moram da si Slovenci niso mogli izbrati lepšega kraja v San Francisco za svojo naselbino.

Upam, da to za danes zadostuje. Bom pa še drugič kaj o našem mestu poročal, ker je še dosti podatkov, ki bodo čitatelje gotovo zanimali.

Rock Springs, Wyo.

Dela se tukaj pri nas bolj srednjemerno. Te dni je umrl družini Mrs. in Mr. John Jereb 9-letni sinček Frank. — Štorklja je obiskala družino Mrs. in Mr. John Putz, John Kure in Frank Božnar ter pri vseh pustila krepke dečke.

GRADBA HIŠ IN GARAZ.

Cemu so stanovanja tako redka in draga, lahko posnemamo iz sledečih podatkov: Komisar delavskega statističnega urada zatrjuje, da se v Ameriki ljudje bolj zanimajo na zgradbo garaž, kakor pa hiš. Leta 1920 se je v Zdr. državah v 196 večjih mestih broječih nad 35,000 prebivalstva zgradilo 68,637 hiš za eno družino in 5402 hiš za dve. Za vse zgradbe se je izdalo \$1, 204,490,764. Skupno prebivalstvo teh 136 mest znaša 34,572, 904, ali 32.7% izmed celokupnega prebivalstva Zdr. držav. Stroški gradbe hiš za eno družino so znašali \$296,124,663 ali samo 24.6% izmed skupne vsote. Zdaj šele pride zanimivo število na plan: Leta 1920 se je zgradilo raznih novih hiš za 81,103 družine, med tem ko se je v ravno istem času postavilo 93,121 novih garaž za avtomobile.

OSABNA IN ZLOBNA HIŠNA GOSPODINJA.

Pred nekaj dnevi je v Alameda, Cal., živeča bogata vdova Mrs. Katherine Zepeda iz zlobnosti zažgala svojo lepo hišo samo radi tega, ker se niso hoteli stanovalci iz hiše seliti. Posloplje je do tal zgorelo. Osabna hišna gospodinja je ta slučaj takoj naznanila policiji rekoč: "Ker je bila hiša moja, sem imela popolno pravico isto zažgati; vesela sem le da sem s tem pregnala one stanovalce na cesto!"

Koncerti v bolnišnicah.

Družba sv. Kamila v Jolietu je stopila v dotiko z raznimi godbeniki in pevskimi društvi iz mesta, da bi se kako nedeljo v mesecu priredilo brezplačne koncerte v razvedrilo bolnikom bolnišnice sv. Jožefa in Srebrnega križa. Tej priložnosti se je odzvalo že dosti godbenikov in pevcev. Prvi koncert se je vršil predzadnji nedeljo v bolnišnici sv. Jožefa.

PRAZNI SODI OD VISKE.

Te dni smo prejeli naravnost iz države Kentucky od neke tovarne žganja cel vagon praznih "whisky" sodov po 50 galon. Ti sodi so bili izpraznjeni še le pred dvema tednoma in so sedaj pri nas na prodaj. Cene zmerne. Oglasite se pri: **Anton Nemanich & Son** 1000 N. Chicago, St., Joliet, Ill.

Dramatika.

"STARI IN MLADI".

TRETJE DEJANJE.

(Nadaljevanje.)

BLAŽE (vzame Metkino prtljago). Pojdiva! Pojdiva, kakor Lot iz Sodome. Se ne ozri se nikar, Metka! (Prime jo za roko in potegne za seboj.)

5. prizor. — Šepar, Mica.

SEPAR. No zdaj imaš drvošec!

MICA. Kdo bi si to mislil! In jaz sem z očetom še govorila včasih o drvošcu.

SEPAR. In — ?

MICA. Rekli so vselej: Bomo že naredili, tako da bo prav.

SEPAR. Saj bo prav, a ne za naju. Vedel sem, da Metka ne pojde prazna od hiše. Najmlajša je.

MICA. Da sem se tako motila.

SEPAR. Zdaj pa tudi veš, kaj nama je storiti. Govoril bom odločno besedo.

MICA. To so oče neumno storili. Sami so si odstrigli vsako pomoč. Čuj gredo! (Po veži se čujejo počasni koraki. France reci jim ti, kar misliš. Saj veš, da je za hčer sitno. — Od dvorišča sem gredo. Torej niso bili v vasi.)

6. prizor. — Prejšnja, Jamnik.

JAMNIK pride in položi svitek viter na klop.) Hembraj, vendar. Kaj takega se mi pa še ni pripetilo. (Sede). Na parobek sem sedel, da bi se odpočil, pa sem zaspal. Ko se zbudim je bila tema okrog mene. — Seve, ponoči nisem dobro spal, pa me je dremotec podnevi zmogel. (Molk). Kaj pa vidva, da se tako držita? Ali vama je prišlo kaj navskriž? (Molk.) Ali imam kaj večerje?

SEPAR (z majhnim premagovanjem, pokašljujoč). Oče, takole sva sklenila — mislim — da ne boste zamerili, če vam povem, da No, pa saj sami lahko izprevidite.

JAMNIK. Kaj pa ?

SEPAR. Domov bi šli, nazaj!

JAMNIK. Kam domov? K sinu?

SEPAR. K sinu, da!

JAMNIK. Jaz — k sinu, ki me je zapodil? Pa ne samo zapodil, naravnost ven pahnil. Kako to misliš?

SEPAR. I — no, France je bil pri meni in mi je rekel, da vas rad zopet nazaj sprejme. (Mica vzame šivanje in se zatopi vanj.)

JAMNIK. Lepo je od njega, če se kesa. Toda — moja noga ne bo prestopila praga njegove hiše, dokler bo on gospodar v njej. Nikdar!

SEPAR. Midva pa le želiva, da bi šli.

JAMNIK (iznenaden). Vidva? Želita?

MICA. Saj bi vam bilo doma lepše, kakor pri naju. Imate čebelnjak, lepo sobico

JAMNIK. Pod streho!

SEPAR. Kaj potlej? Pod streho smo vsi in ubožci naj Boga zahvalijo, da niso pod kapom.

JAMNIK. A — tako? Vidva sta se me torej naveličala? Rada bi se me iznebila. Morda sta celo Franceta napravila in naprosila, da naj me vzame nazaj. Tako?

SEPAR. Povem naj kar naravnost. Prostora nimam. Če pride kak znanec k meni ali zlahnik, nimam ga kam dati. Pa zakaj ne bi šli domov? Tega ne razumem. Pomagajte si! V stiski se mora človek z vsem zadovoljiti.

JAMNIK. France, povej mi ti odkrito, ali bi šel ti nazaj v hišo, iz katere so te z rokami ven vrgli?

SEPAR. Sel ako bi ne imel nikamor drugam iti.

JAMNIK. Ali jaz nimam nikamor iti?

SEPAR. Kaj vem tisto! Jaz vem samo, da pri meni ne morete biti.

JAMNIK (s tihim udanim glasom). Mica, hči, kaj praviš ti k temu?

MICA. Kaj hočem reči? ko nimam besede pri hiši!!

SEPAR. Res, oče! Ni drugače. Ko bi ne imeli nobenega zavetja, gotovo bi vas še pridržala. Tako pa imate prosto pot domov. Če nečete Kdor noče, ne godi se mu nobena krivica.

JAMNIK. O hči, o zet! Godi se mi krivica. (Vstane). Kakor gotovo živi Bog v nebesih, godi se mi krivica.

SEPAR (grobo). Od najine strani nobena! Do moje hiše nimate nobene pravice in jaz do vas nobene dolžnosti.

JAMNIK. In ti — Mica? Ali nisi moja hči, moja kri? — Molčiš?

SEPAR. Nikar ne nergajte! Pojdite, pa je!

JAMNIK. Saj grem, saj grem. (Med vratmi zaihti). O Bog, kdaj sem to zaslužil? (Odide).

7. prizor. — Prejšnja.

SEPAR. Ej, cmerite se če hočete! Vraga! Kaj je meni teh komedij treba?

MICA. Spotoma se pomire, pa krenejo domov, le vrjemi!

SEPAR. Jaz pa se grem malo naslonit. Ob desetih me pokličiči.

MICA. Ali imaš spet kako pot?

SEPAR. Ne daleč. Pridem še pred jutrom domov. K nekemu zancu grem z važnim naročilom.

MICA. Ah, France, zakaj ponoči, zakaj spet in vedno ponoči?

SEPAR. Povedal sem ti že da se ne vtikaj v moje reči!

MICA. Kdo naj se drugi, kot žena? Kar delašne more biti pošteno.

SEPAR. Molči! Jaz že vem, kaj delam. Ko bi ženske znale jezik za zobmi držati, kdaj bi ti bil že razložil. Pride pa čas, ko ti bo vse jasno.

MICA. In bo morda že prepozno!

SEPAR. Ne draži me! Pokličiči me ob desetih in mir besedi! (Odide).

8. prizor. — Mica, potem Metka in Blaže.

MICA (podpre glavo z rokama). O Bog, kako se godi pri nas! Zopet celo noč ne bom zafisnila očesa. Pa enkrat mu vendar hočem povedati, kaj slutim. Naj se zgodi kar hoče. Po noči se ne delajo nobene kupčije, če so poštene.

METKA (vstopi počasi in boječe). Sestra, ali si sama? Saj je prav. Nič ne kliči moža! (Blaže stopi za njo.)

MICA (iznenadena). Kaj pa ti nazaj?

METKA. Neka slutnja me je prinesla nazaj. Čuj, preje sem

rekla, da je drvošec moj. In res je. Pa jaz ga prav rada tebi odstopim.

MICA. Zakaj?

METKA. Vidiš, vpričo botra so mi oče dali drvošec in v pričo botra ti ga odstopim, samo da bosta z očetom lepo ravnala. Po poti me je spreletela skrb da na bi oče radi drvošča trpeli. Ti si bila nejevoljna — videlo se je — ko sem povedala, da je drvošec moj. Mica, lepo te prosim, potrpi z očetom in imejta za plačilo ta drvošec! Nič jim ni treba praviti! Velja med nami!

MICA. Zdaj je že prepozno.

METKA. Kako prepozno?

MICA. Očeta ni več tukaj.

BLAŽE. Kam ste ga dejali?

MICA. Šli so domov menda.

METKA in BLAŽE. Domov že ne.

MICA. Potem pa ne vem kam.

BLAŽE. Ali ni prišel nazaj? Lej ga Jernejca.

MICA. Kaj bom govorila. Moj mož jim je odpovedal stanovanje, ker mu je France sam rekel, da jih rad nazaj sprejme. Jaz nimam nič pri tem.

METKA. Kaj? Mica! In ti si to pustila? Ti, ki lahko veš, da oče več ne stopijo v sinovo hišo, za nič na svetu?

BLAŽE. Zagnali ste reveža na cesto, potemtakem.

MICA. Ne morem pomagati.

METKA. Kam so šli, povej!!

MICA. Kaj jaz vem!

METKA (vedno glasneje). Ka mso rekli, da pojdejo? Povej! (Prime se za glavo). O Bog, sivega očeta — po noči — izgnati!

MICA. Kaj ženeš glorio?

METKA (teka sem in tja). Kje so, kje so? (Stopi pred Mico). Ali si ti — kaka hči? Ali te ni sram? Kam so šli ubogi oče?

MICA. Glej, da ne pride mož!

BLAŽE (prime Metko za roko). Metka! Metka! Pomiri se!

Jaz pa vem, kam so šli! Pojdi z menoj, pojdi!

METKA. Kam? Ah kam? (Zajoka). (Pride Šepar in jih ozmerja).

BLAŽE. Jaz vem. Pravim ti, da pojdi z menoj. (Potegne jo za sabo).

METKA. (med vrati). Odslej za naprej te ne spoznam več za sestro. (Odide).

(Zavesa pade).

IZPREMEMBA: Mesečna noč. V ospredju obrasteno skalovje. V ozadju se po malem dviga hrib z goščavo. Na skrajni levi med drevjem zapuščen malin s suhimi rakami, žlebovi in na pol razdejanimi kolesi.

9. prizor. — Jamnik.

JAMNIK. (Pride počasi in se ustavi ob veliki skali. Ogle da se). Ali sem že tukaj? Tako hitro, kakor bi me večje prinesle! (Ozre se na levo kvišku proti malinu). O, pozdravljen stari malin, moj zadnji dom. (Nasloni se na skalo). Razdrt in zapuščen ležiš, kakor je razdrt in zapuščena moja duša. Samo pokojja te prosim, miru večnega miru (V malinu se skozi okno nad rakama pokaže luč). Luč — Bog — kdo je notri? (Gleda v malin, kakor okamenel). Ali si ti, duša očetova? (Luč zopet zgine.) Kam greš? (Sunkoma). Ti blodiš od kraja do kraja. Kje si? Kam si izginila? O, prikaži se mi! Ne bojim se te! Oče, oče, pridi in poglej me v bedi! (Luč se zopet prikaže). O duša, v podobi luči, sveti v temo! Nikar ne izgini! (Kramljuje kakor bi imel očeta pred sabo). Ali smem k tebi! (Prestopi se in zopet ustavi). Ah, oče poglej kako sem ubog! Sam sem, sam na svetu! Sin in hči sta me zavrgla. Kaj sem storil tebi da me Bog tako kaznuje. Ali te nisem ljubil in spoštoval? Če sem te kdaj razžalil, glej, prišel sem te prosit odpuščenja. (Poklekne) Oče, odpusti! (Zajoka).

10. prizor. — Prejšnji, Blaže in Metka.

BLAŽE in METKA (prideta od leve).

BLAŽE (vstopi k Jamniku, skloni se). Jernejec! (Jamnik se ozre). Verjel sem, Metka! Oče so. — Kaj pa delaš tu? (Jamnik vstane). In sam?

METKA (objame očeta, rahlomilo). Oče, kam ste šli?

JAMNIK (kaže na malin). Glejta, glejta luč, dušo očetovo! Ali vidita? (Oba se ozreta Metka zdrzne in se oklene očeta).

BLAŽE (začuden). Kaj pomeni to!

JAMNIK. Nič se ne boj hči! Očetova duša išče pokoja. Molimo zanjo! Oče naš (mrmra).

BLAŽE (nepremično opazuje in govori predse). Jernejec, bodi moder! Očetova duša je v nebesih telo pa v zemlji. To je luč navadna luč. Pa kdo je zašel v ta malin?

METKA. Očka, pojdmoo domov! Mene je groza. Morda so razbojniki.

BLAŽE. Metka, pametno govoriš. Vesta kaj (obrne se proti njima), človek je notri.

JAMNIK. Kdo? In ob tem času?

BLAŽE (udari se po čelu). Jaz pa vem, kdo je. O svet tatinski! Zdaj sem se spomnil. Limanice in precepe imam shranjene v malinu in kak fantalin jih je prišel krast. Nič drugega ni! In zdaj jih pripravlja za jutri. Čakaj nepridiprav!

METKA. Kdo bi si upal?

BLAŽE. Tatni je strah, kakor psa sram. (Ugiblje). Pa kdo bi bil? Korenov — tisti smrkavec stika vedno za ptičiči. Ali pa Mrakov? Čakaj! (Jamniku in Metki). Sedita prav mirno na to skalo! Jaz pa se po goščevju splazim tja do malina in po rokah do okna. Da ga le spoznam. Račune bova napravila doma.

JAMNIK. Teško, da bi bil samo eden.

BLAŽE. No, če jih je več, še boljše! Ujel bom še več ptičev obenem. Kar lepo mirno me tukaj počakajta! Pridem kmalu nazaj! Tam se ne bom nič oglašil in prekal.

METKA. Kaj že vas zasačijo?

BLAŽE. Ne bodo me. Zasačil jih bom jaz, ne da bi opazili kdaj in kako. Meni je malin dobro znan. Lepo sedita na skalo in počakajta! (Izgubi se v hrib in goščavo).

11. prizor. — Prejšnja razen Blažeta.

METKA (ko sedeta z očetom na skalo drug poleg drugega). Očka, kaj so vam storili? O, brezsrčni ljudje! (Objame očeta čez rame). Zdaj pojdite z mano. Z botrom sva se že domenila.

JAMNIK. Pa kako sta vedela, da sem tukaj?

METKA. Boter so se spomnili, da ste nekoč rekli: kar v stari malin pojdem. Tudi jaz se sedaj spominjam.

JAMNIK. Da, bilo je še doma.

METKA. Pa kaj bi v malinu sami?

(Dalje sledi.)

Zgodovinski podatki Združenih držav.

(Dalje.)

Po veri so bili naseljenci Akadijci sami katoličani, ki so na svojih obširnih farmah mirno in srečno živeli. Ker so za hrbtni Angleži Akadijce hudo zavidali, so jih obdolžili zarote napram vladi in da so preveč vneti z Francijo. Posledica tega je bila, da so Angleži sklenili s silo pregnati mirne naseljence v Akadiji, kar so tudi na sledeči način izvršili: Na petek dne 5. sept. 1755 je prišel ukaz, da se morajo vsi stanovanci (stari in mladi) isto popoldne zbrati v cerkvi vasice Grand Pre, kjer bodo slišali poslanico angleškega kralja. Temu pozivu so se vsi vaščani v resnici odzvali, toda v njih največjo usodo in pogubo. Kralj je izdal odredbo, da izgubijo Akadijci vso lastninsko pravico do raznih posestev in smeil le denar n pohištvo. K sklepu so bili vsi proglašeni za ujetnike angleškega kralja. Tanepremičnim pridržati so si koj po tej proklamaciji so ono cerkev obkolili angleški vojniki ter iztirali iz vasi mirne domačine. Okrog 6000 mož, žena in otrok je bilo s silo odvdenih na več angleških ladij, katere so odplule proti raznim bližnjim obrežnim naselbinam in dalje proti jugu. Dasiravno angleški kolonisti teh novodošlecev niso radi sprejemali v svojo sredino, so jim šli v hodi ter stiski vseeno na roke. Številno teh francoskih izgnancev se je zatem naselilo v Louisiani. K sklepu so kruti Angleži znehtili vse stare naselbine v pokrajini Akadija, tako tudi lepo obdelane poljane, vsled česar je ostala Akadija več let zatem sama pustinja.

Vojna pri Lake George. Padec trdnjave William Henry.

Skoro dve leti je trajal odpor med Anglijo in Francozi, predno ni bila med označenima državama formalno vojna napovedana. Meseca septembra 1. 1755 je prikorakal francoski poveljnik Dieskau z 1400 možmi pred angleško trdnjavo Edward ob reki Hudson. Angleži so takoj postavili svoje kolone v obrambo, pa so bili hudo poraženi; k sreči so se s preostalimi oddelki še pravočasno umaknili do Jurjevega jezera (Lake George) kjer so postavili obrambne zakope z drevjem in vozovi, da jim ni mogel sovražnik do živoga. Po 5ur trajajočem boju so se morali končno Francozi umakniti; poveljnik Dieskau je bil v boju nevarno ranjen, ter odpeljan v angleško vojno ujetništvo.

Naslednje leto je francoski general Montcalm napadel tri trdnjave pri Oswego, tvoreče glavni dohod do jezera Ontario. Te trdnjave so si Francozi izlaška podjarmili in iste zažgali; na ta način jim je bila odpuza pot do Velikih jezer. Meseca avgusta 1757 je general zbral skupaj 5600 svojih vojakov in 2000 Indijancev, s katerimi je napadel trdnjavo William Henry ob Jurjevem jezeru (Lake George). Bombardiranje je trajalo neprestano 6 dni, dokler ni trdnjava padla Francozom v roke. Francozi so sedaj postali gospodarji že označenega Jurjevega in Champlain jezera. Ko so Angleži bežali iz označene trdnjave, so jih v nekem gozdu še enkrat Indijanci iznenadili iz zasede, pri kojem spopadu je bilo 70 Angležev umorjenih navzlic prepovedi gen. Montcalm-a.

Viljem Pitt. Moč Francozov peša.

Ko je leta 1757 prevzel vlado angleških kolonij v Ameriki sloveči Viljem Pitt, se je sreča Angležem na boljše obrnila.

Pitt je namreč napel vse svoje sile za obnovitev vojne, da se nad Francozi maščuje. V ta namen je odredil tri ekspedicije: prvo proti Louisburgu, drugo proti trdnjavi Duquesne, tretjo pa proti Ticonderogi in Crown Pointu. Julija, 1758 so Angleži že obkolili Louisburg z 14.000 možmi. V tej zmagi so ujeli tudi 5600 Francozov. L. 1760 je angleška vlada izdala ukaz, da se mora trdnjavo Louisburg do cela porušiti, tako da ni preostalo od nje drugo, kot razvaline.

Meseca novembra 1758 so si Angleži podjarmili tudi trdnjavo Duquesne in isto prekrstili na ime Pittsburg v počast slovečemu angleškemu državniku Wm. Pitt-u

Dne 8. julija 1759 se je vršila ponovna krvava bitka med Angleži in Francozi pri Ticonderogi. Tedaj je angleški general Abercrombie z 16.000 možmi napadel francoskega generala Montcalma; to je bila za tedaj po številu vojakov največja vojna. Na veliko razočaranje so bili pa končno Angleži premagani z veliko izgubo (2000 mož je obležalo mrtvih na bojnem polju.)

Vojna sreča pa zatem ni ostala Francozom mila, kajti doživeli so le neprestane poraze. Končno so izgubili svojo najbolj važno trdnjavo Frontenac ob Ontario jezeru, tako tudi trdnjavo Niagara, katero je zavzel Sir William Johnson.

Bitka na Abrahamovi planjavi. Francozi ponovno poraženi.

Dne 26. julija so Francozi zapustili tudi Crown Point, teden dni kasneje pa Ticonderogo. Angleški general Wolfe, ki se je odlikoval v vojni pri Louisburgu, je vodil ekspedicijo proti Quebecu, tedaj najmočnejšo trdnjavo v Ameriki. Francoski general Montcalm je sprva uspešno branil to trdnjavo mesto, ležeče nad visokimi skalnatimi stenami. Iz strahu pred Angleži so bile vse strani trdnjave močno utrjene in zastražene, izvzemši ene, katero so smatrali Francozi za nepristopno in neprehodno. General Wolfe je s svojo armado trdnjavo Quebec oblegal cele 4 mesece; vedno je čakal na ugodno priliko vpada.

Dne 12. sept. 1759 ko je bila zelo temna in meglena noč, je Wolfe srečno privedel svoje čete po skalnatih zajedah do Abrahamove planjave v ozadje mesta. Naslednje jutro so bili Francozi silno razočarani, ko so zagledali neposredno pred mestom do 5000 možno močno angleško armado pripravljeno za napad. V tej grozni bitki so bili Francozi do cela premagani; smrtno ranjena sta bila tudi general Montcalm in gen. Wolfe! (Francoski general Montcalm je umrl 13. sept. 1759; pokopali so ga v kapeli uršulinkega samostana v Quebecu, kjer še danes počiva. Dan pred svojo smrtjo je Montcalm še potožil: "Srečen sem da ne bom doživel padca Quebec-a!")

V Quebecu so pred leti postavili obema generaloma (Wolfe in Montcalmu) kraser spomenik z napisom: "Hrabrost je obema povročila smrt. Zgodovina združeno slavo, potomci pa skupen spomenik."

Po končani bitki na Abrahamovi planjavi je padla trdnjava Quebec v angleške roke dne 17. sept. 1759; od tedaj je slava Francije v Ameriki zatemnela. Zgodovinar Greene zatrjuje, da se je od tedaj pričela prava zgodovina Združenih držav.

(Dalje sledi.)

Prosperiteta ugonablja več ljudi, kakor pa revščina.

K. S. K.

Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill. dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.
Telefon 1048.

od ustanovitve do 1. septembra 1921 skupna izplačana podpora \$1,979,440.00.

GLAVNI URADNIKI:

Glavni predsednik: Joseph Sitar, 607 N. Hickory St. Joliet, Ill.
I. podpredsednik: Matt Jerman, 332 Michigan Ave., Pueblo, Colo.
II. podpredsednik: John Mravintz, 1222 East Ohio St., N. S. Pittsburgh, Pa.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Zapisnikar: John Lekan, 406 Marble St. Joliet, Ill.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 N. Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Francis J. Ažbe, 620—10th St., Waukegan, Ill.
Vrhovni Zdravnik: Dr. Jos. V. Grahek, 843 E. Ohio St. N. S. Pittsburgh, Pa.

NADZORNI ODBOR:

Frank Opeka, star 26 Tenth St., North Chicago, Ill.
Martin Shukle, 811 Ave. "A", Eveleth, Minn.
John Zulich, 6313 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
John Germ, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.

Anton Nemanich at 1000 N. Chicago St. Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:

Martin Tezak, 1201 N. Hickory St. Joliet, Ill.
Geo. Flajnik, 4413 Butler St., Pittsburgh, Pa.
John Wukabinič, 5831 W. 23. Place Cicero, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Joseph Ruess, 6517 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.
Kompere, 9206 Commercial Ave. So. Chicago, Ill.
John Decman, Box 168, Forest City, Pa.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. Telefon Chicago 1048.

JEDNOTIN ODVETNIK:

Ralph Kompere, 9206 Commercial Ave. So. Chicago, Ill.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročila pa na "GLASILO" K. S. K. JEDNOTE, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

POPRAVEK.

V 36. (predzadnji) izdaji "Glasiila" je bila v uradnem poročilu pri premembah članstva, sledeča prememba pomotoma izpuščena:

Pri društvu Marije sv. Rožnega Venca št. 131 Aurora, Minn. Suspendovani zopet sprejeti: Certif. 22929 Martin Marčić, R. 38 \$1000.— Zopet sprejet dne 22. avgusta 1921. Društvo šteje 128 članov (ic).
Uredništvo.

V boju za zdravje.

H. S. Cumming, vrhovni zdravnik federalnega urada za javno zdravje (United States Public Health Service), je nedavno podal poročilo o delokrogu in delavnosti tega vladnega oddelka, iz katerega poznamo sledeče:

Dasi je bil Zdravstveni Odssek vlade Združenih držav srecen, da je mogel vršiti svojo dolžnost napram bolnim in onesposobljenim vojakom, s tem da je nameščeval v bolnice in za njih skrbel, vendarle ni ta dolžnost spadala v delokrog Zdravstvenega Urada, marveč je bila prevzeta radi patriotizma, in to radi tega, ker je ta urad, edini izmed vladnih agencij, imel na razpolago primerno organizacijo in bolnišnice, ko je potreba nastala. Kasneje je bila ta služba zakonitim potom dodeljena temu uradu in je postala njegova dolžnost.

Od vzakojenja te dolžnosti, 3. marca 1910, do maja 1921. ko je bila skoraj polovica teh bolnikov dodeljena oskrbi War Risk Insurance Bureau, se je število teh pacientov povečalo od 990 na 25,000. Začetkom se je število pacientov povečalo mnogo hitreje kot so jih vladne bolnišnice mogle sprejemati. Radi tega je bilo skrajno že ob začetku potrebno nameščati malone dve tretjini pacientov je od tedaj prevzel War Risk Insurance Bureau; in ako zakon ske predloge, ki se nahajajo pred kongresom, postanejo zakon, preide hospitalizacija vseh bivših vojakov, ki se nahajajo v vladnih ali v kontraktualnih bolnišnicah, na War Risk Insurance Bureau. Tedaj prevzame zdravstveni urad le oskrbo onih bolnikov, ki jih War Risk urad izroči.

Na ta način se bo temu uradu nudila dolžnost, da poveča svojo energijo v večji meri svoji tradicionalni dolžnosti, to je: la obvaruje to deželo pred priletivje inozemskih boleznih; da izvršuje znanstvena preiskovanja o važnih problemih, ki

vključujejo vzroke, lečenje in ozdravljenje preprečljivih in nalezljivih boleznih; da preiskuje bolezni katerim so podvrženi delavci radi značaja svojega dela; da sodeluje s poedinimi državami v kontroli epidemij, v higijeni na deželi, v higijeni otrok, v boju proti veneričnim boleznim, itd.

Public Health Service se je razvil v "Marine Hospital Service," osnovanega l. 1798 v svrhu zdravniške oskrbe bolnih in onesposobljenih mornarjev ameriške trgovske mornarice. Bolnišnice so bile zgrajene ob poglavitnih pomorskih lukah, in kasneje tudi ob nekaterih večjih rekah in ob velikih jezerih.

Nameščenci te prvotne službe v obmorskih bolnišnicah so bili seveda prvi, ki so prihajali v dotik s takimi boleznimi, kot kolero, rumeno mrzlico, kozami, importiranimi iz inozemstva, in so bili v stanu pomagati državnim organom pri uveljavljanju kvarantine. Kasneje so vse države, ena za drugo, predale svoje kvarantinske postaje temu zdravstvenemu uradu.

L. 1890 je kongres poveril temu Public Health Service sodelovanje z državnimi in lokalnimi zdravstvenimi uradi v svrhu, da se prepreči meddržavno razširjanje boleznih. Ta kooperacija se je čim dalje bolj raztegnila na druge oblike zdravstvenega delovanja in je postala redna praksa. To delovanje je postalo od silne koristi, kajti s tem se izkušnja, nabrana po vsej deželi vporablja za boj proti katerisibodi boleznih v tem ali onem mestu. S tem se je tudi provzročilo, da so poedine države odredile sredstva za svoje posebne zdravstvene potrebe, zato da dobijo privilegij federalne pomoči in vodstva. Povprečno dobiva vsa dežela za \$5 vrednosti, efektivnega zdravstvenega dela za vsak dolar, ki ga vlada potroši v ta namen.

Pomoč dana v naziranju rumene mrzlice, koz in drugih nalezljivih boleznih je za posledico, da se je urad začel pečati s preiskovanjem vzrokov in poučevanjem sredstev za njihovo preprečitev, kakor tudi z vzgojevalnim delom, s tem da je obveščal občinstvo o iznajdbah v tem pogledu in njihovih vporabah. Za to znanstveno preiskovanje je kongres leta 1902. ustanovil Higijenski laboratorij v Zdravstvenem Oddelku, ki se je do tedaj silno razvil, tako da predstavlja dandanes enega imed najuglednejših takih ustanov na svetu,

Uspehi njegovih studij v kontroli bolezni, zmanjšanju trpljenja in podaljšanju človeškega življenja so neprecenljivi.

Leta 1912 je kongres odredil naj zdravstveni odsek proči "bolezni človeka"; od tedaj je ta urad prispel nekatere važne iznajdbe za kontroliranje bolezni. Naj omenimo le nekatere prispevke: proučevanja Andersona in Goldbergerja o ospicah so pokazala, da je ta bolezen nalezljiva le tekom prvih treh dni, radi česar je dolgotrajna izolacija bolnika, kakor je bila poprej v navadi, postala nepotrebna; dalekosežno proučevanje Stiles-a o razširjenosti in životopisu trakuje je dovelo do efektivnih sredstev za kontroliranje tega jako razširjenega vzroka fizične slabosti; delo Lumsdena glede sanitacije na deželi je dovelo do enostavnih in uspešnih načinov, kako naj se zdravstveno razpolaga z ljudskimi odpadki, kakor tudi do boljše zdravstvene oskrbe na deželi; mnogostroška proučevanja malarije so bila od izmerne koristi, kajti se je ustanovil praktičen način, kako naj se kontrolira ta pošast, ki prevladuje v južnih državah; iznajdba Golbergerja o istovestnosti takozvane "Brillove bolezni" in tifusne mrzlice in izmišljenje uspešnih metod za kontrolo te bolezni potom razuševanja so preprečili vnašanje te strašne bolezni v Združene države; natančna preiskovanja Goldbergerja glede pelagre so odstranila razne prejšnje teorije o vzrokih te bolezni in vgotovila, da spada pelagra med one bolezni, ki izvirajo iz pomankljive hrane ter s tem podala sredstva za preprečitev in zdravljenje te važne bolezni; delovanje Zdravstvenega Urada na polju industrijalne higijene, je vrglo mnogo svetla na dosedaj slabo poznane vzroke raznih industrijalnih boleznih; proučevanje, ki jih je vršil ta oddelek na polju mentalne higijene, ter prispelo k boju proti veneričnim boleznim, zločinstvu mladeži in slaboumnosti; študije o zdravju šolske dece in sanitaciji soj na deželi so mnogo dalež in zboljšanje v tem važnem delu naraščaja; točna statistična preiskovanja o boleznih med delavskim razredom so prispela jako koristne temeljne informacije, na podlagi katerih naj se proučijo sredstva za rešitev tega prevažnega vprašanja. Vohče Public Health Service je prispel mnogostroško za uspešna sredstva v preprečitev in kontrolo bolezni in pospešitev javnega zdravja.

Nedavno je zdravstveni odsek poslal svoje zdravnike v Pueblo, da pomagajo bolnikom, ki so trpeli radi povodnji; nadalje med Indijance na jugozapad v svrhu odstranjenja tifusa; protikampanjo proti pelagri, ki začenja postajati nevarna, in to radi slabega zdravja in gospodarskega stanja med faarmerji, zlasti med pavolorejci na jugu, ki so radi krize v tej industriji ostali brez vsakih denarnih sredstev in so radi tega prisiljeni živeti ob posoljeni svinjetini, koruznem kruhu in sirupih katere jedi — ako služijo kot izključna hrana tekom nekotih mesecev — morajo povzročiti pelagro.

Nekateri so prišli z načrtom na dan, da bi se svetišče postavilo na drugem mestu vrh gore in ne tam, kjer je neizmerna groblja prejšnje bazilike. Po tem načrtu naj bi bilo svetišče mala priprava cerkvice za kakih 400 ljudi. Toda narod se je opravičeno uprli temu načrtu, prav tako duhovščina in druga inteligenca, kajti tišni načrt ne pozna nobene pietete do svetišča, ki je doslej stalo na gori, nobene pietete tudi do samostana, ki je stoletja svetilce oskrboval in postal eno z njim. En sam glas, ena sama mogočna želja gre radi tega po deželi: svetišče naj stoji tam, kjer je stalo do sedaj; tam hočemo moliti in Marijo častiti! Naravnost je, da se je omenjeni načrti mogočni volji moral umačiti, in da se odločno dela na to, da se cerkev zopet zida tam, kjer je bila do svetovne vojske. Bog daj, da bi čim preje zopet na Sveti Gori zakraljevala v stari lepoti in častiljivosti.

Sedanji svetogorski gvardijan p. Kapistran dela s občudovanja vredno ljubezni polno energijo pri svetišču. Njegovi roki pokrivajo debeli žutji, kajti on mizari, on koplje, on je kovač, on hoče biti vse, da svetišču pomaga. Tako je prišlo, da je bil prezbiterij razrušene bazilike zopet iz razvalin izkopan. Židovi so seveda poškodovani in nizki, da jih vsakdo z roko izmeri. Vendar prostor je zelo snažen, tlak in stopnice v njem deloma ohranjene, oltar je bil razdrt, pa so ga zopet postavili. Goriški knez nadškof je dovolil, da se sme, če pridejo večje množice skupa, tu sv. mašo pod milim nebom darovati. Prvikrat se je to zgodilo letos tretjo pobinkoštvo

jim dala ob obhajilu misli. Koliko divjih čarov, koliko zanosnih slik se vije okrog tega simbola na gori. Ze v 14. stoletju je tukaj naš narod Marijo častil, toda cerkev se je spremenila v razvalino, najprej po turkih v drug; polovici 18. stoletja; znova je ljudestvo cerkev sezidalo, ko je kraljevala artilerija svoje zmote po deželi naokrog in gadilo je Primoža Trubarja, da toliko naroda hiti na goro častiti Marijo, kajti ta božja pot je njegove načrte prekrizevala. Zopet je bila razbita, ko je Jožef II. gledal v čiščenju Marije na gori prenapetost; toda padej je on, cerkev pa je po njegovi smrti ljudstvo v prejšnji krasioti postavilo, da je potem tukaj kraljevala do usodnih dogodkov svetovne vojske. Sedaj je zopet neizmerna groblja razvalin, po katerih raste razno grmičevje, plevelj in neskončno mnogo pelina. Toda ljudstvo hoče iznova zavetišče na gori, Mariji posvečeno, hoče zopet gledati veliki simbol svoje vere, svojega upanja in svoje ljubezni.

Sedaj stoji provizorična mala kapelica. P. Kapistran, ki biva stalno kraj nje, jo oskrbuje. V njej je Najsvetejše, nad tabernakljem pa kopija slike svetogorske Matere božje. (Originalna milostna podoba se nahaja še vedno v cerkvi pri franciškanih v Ljubljani.) Kapelica je priprosto, toda zelo okusno prirejena. Iz njenih oken gre pogled na jugozapad: na Gorico in njeno okolico, na Brda, Kras, Furlanijo, na morje. Krog kapelice so se izvršile še druge zgradbe, ki pa niso še dokončane. V mali razdalji od teh zgradb proti vzroku, a pred nekdanjim pokopališčem, sta postavljeni dva baraki, v katerih stanuje družina Černe, ki je že prej stanovala na Sveti Gori ter imela svoje prostore na terasi leve od vhoda v svetišče. Kdor pride na Sveto Goro, dobi tudi sedaj pri njej prijazno postrežbo in vse, kar more od take postrežbe pričakovati.

Nekateri so prišli z načrtom na dan, da bi se svetišče postavilo na drugem mestu vrh gore in ne tam, kjer je neizmerna groblja prejšnje bazilike. Po tem načrtu naj bi bilo svetišče mala priprava cerkvice za kakih 400 ljudi. Toda narod se je opravičeno uprli temu načrtu, prav tako duhovščina in druga inteligenca, kajti tišni načrt ne pozna nobene pietete do svetišča, ki je doslej stalo na gori, nobene pietete tudi do samostana, ki je stoletja svetilce oskrboval in postal eno z njim. En sam glas, ena sama mogočna želja gre radi tega po deželi: svetišče naj stoji tam, kjer je stalo do sedaj; tam hočemo moliti in Marijo častiti! Naravnost je, da se je omenjeni načrti mogočni volji moral umačiti, in da se odločno dela na to, da se cerkev zopet zida tam, kjer je bila do svetovne vojske. Bog daj, da bi čim preje zopet na Sveti Gori zakraljevala v stari lepoti in častiljivosti.

Sedanji svetogorski gvardijan p. Kapistran dela s občudovanja vredno ljubezni polno energijo pri svetišču. Njegovi roki pokrivajo debeli žutji, kajti on mizari, on koplje, on je kovač, on hoče biti vse, da svetišču pomaga. Tako je prišlo, da je bil prezbiterij razrušene bazilike zopet iz razvalin izkopan. Židovi so seveda poškodovani in nizki, da jih vsakdo z roko izmeri. Vendar prostor je zelo snažen, tlak in stopnice v njem deloma ohranjene, oltar je bil razdrt, pa so ga zopet postavili. Goriški knez nadškof je dovolil, da se sme, če pridejo večje množice skupa, tu sv. mašo pod milim nebom darovati. Prvikrat se je to zgodilo letos tretjo pobinkoštvo

medaljo, na takzvano "kronan-so" (sporniški dan prikazanja Matere božje ter kronanja milostne podobe na Sveti Gori). Ta dan je prišlo iz soške doline krog Kanala nad 3000 vrniti na Sveto Goro in je čisto priprosto kovano dekan Anton Berlot na tem oltarju, ki prvi imel sveto mašo. Ljudje niti vedeli niso, tudi dekan ne, da je prezbiterij razkrit in stari oltar za sveto mašo prirejen. Presenečenje je bilo nepopisno. Gvardijan je bil dal tudi stari vhod v baziliko iz razvalin izkopati, in tu je z blagoslovljenno vodo pričakoval ogromno množico, ki je počasi plezala preko granatnih jam in razdrtih potov in razprtih mej navzgor. Tu jo je pozdravil z ono pobožno iskrenostjo varih svetogorskega svetišča. Ljudstvo je ginjenja plakalo, ko se je potem razšlo na neizmerno grobljo svetogorske bazilike in od tam prisostovalo službi božji, ki jo je med petjem Marijinih pesni g. dekan Berlot imel na glavnem oltarju. Bil je to dan, ki je po svoji veličastnosti in nepopisni tragiki vsem ostal za zmerom v spominu.

Poleg prezbiterija so iz portij na evangeljski strani izkopali tudi kapelico sv. Mihaela, kjer ima kardinal Misija svojo grobnico in svoj spomenik. Od kapelice se vidijo le še spodnji ostanki zidov, kamienitvala, je popolnoma razbita, zato tudi grobnica do vrha z ruševinami izpolnjena. Kako je s krsto v grobnici sami, ne ve nihče; mislijo pa v kratkem to ugotoviti. Nagrobni spomenik, ki je predstavljal kardinala na klečalniki molečega, je preko srede razbit; kardinalu samemu pa manjka glava.

Vse drugo od prostrane bazilike, samostana, romarskega zavetišča in drugih posicij tvori en sam neizmeren kup razvalin. V istem stanju je tudi pokopališče. Kdo bi si mislil, da bodo tisti, ki so si za drag denar tukaj na gori kupovali prostor za počitek po smrti, tega počitka najmanj deležni. Zidovi krog pokopališča so sesuti, nagrobni spomeniki razbiti, razmetani in poizgubljeni, grobovi sami v veliki meri raztrti, vse pa preraščeno z nizkim grmičevjem, visokim plevelom in pelinom. Čudno, kako se je ravno pelin tu na gori razrastel. Povsod se ti beli nasproti! Kapelica sv. Frančiška, ki je stala vrh stopnic, prav tako vse druge kapelice ob poti na Sveto Goro so razvaljene, nekatere tako korenito, da ni moči niti mesta zaznati, kje so se nahajale.

Tako je svetogorsko svetišče grozen veličasten spomenik svetovne vojske in smrti, ki je tu in povsod okrog človeka in njegovo delo spreminjala v nič. Proti njej se pa sedaj bori neodoljiva želja, tu na Sveti Gori zopet vzbuditi nekdanje življenje, lepo, sveto, obnovi nesmrtnih duš posvečeno. Bode-li ta želja zmagnala nad strahotami groznanske smrti? Jaz sem prepričan, da bo, kajti ljubezen, tudi ljubezen do svetogorske Matere božje ne pozna mej — — —

7 zapovedi za novoročence.

Ako se nisi zaročen(a), zapomni si

- 1.) Da sv. Cerkev sovraži meane zakone, ki so običajno mrzka prevara... Občuj torej rajši katoliškimi dekleti in fanti.
- 2.) Ogibaj se slabih plesnih veselic.
- 3.) Bodi previden, kake plesne plešeš in s kom plešeš?
- 4.) Pazi, s kom na cesti občuješ.
- 5.) Predno stopiš v zakonski

stan dobro premisli: Je li tvoje izvoljenec veren katoličan? Ali bo lahko za te skrbel in te podpiral? Ali je odkritosrčen? Morda te ima rad samo zaradi tvojega lepega obraza in denarja? Ali ti znaš pomagati pri potrebnosti, da ti vedno rože in sladkorčke, kar ti denar!

6.) Ne vodi za nos po tvojega fanta in ne dajaj p... slabemu. Glavno pri tem je pa Ne vodi naenkrat za nos dva ali več poštenih fantov.

7.) Bodi vedno dober napram svojemu očetu in materi in poslušaj njih nasvete!

NAJBOLJ GIZDAVA IN ZA PRAVLJIVA ŽENSKA NA SVETU.

London, 15. sept. — Mrs. Edward Henry Smith - Wilkinson se je večeraj zopet mudila v različnih trgovinah mesta, da nakupi nekaj "drobnarij" za svoje nameravano potovanje v Ameriko; hoče namreč obiskati New York in "visokim" damam ameriške metropole pokazati kako se oblači dandanes po novi modi. Mrs. Smith-Wilkinson je pred nekaj tedni v Parizu zbujala splošno pozornost, kjer je nakupila za več milijonov zlatine in obleke. Navedenka ima na razpolago 200 dragocenih oblek v vrednosti 5 milijonov dolarjev in za 3 milijone dolarjev zlatine. Za potovanje bo najela najlepšo jahto na Angleskem, na katero bodo naložili 99 zabojev z različnimi oblekami. Kako potratna je ta ženska, je že iz tega izprevideti ker ima 60 najlepših in najrazličnejših avtomobilov; več konj celo kopico psov in nad 100 služkinj, šivilj ter postrežnic.

Navedenka je po stanu vdova brez otrok. Oba njena moža sta ji zapustila še pred vojno ogromno premoženje; isto se je pa še povečalo, z različnimi spekulacijami, katerih se je posluževala. Njeno največje veselje je, da meče in troši denar za raskošne obleke, kojih ima več, kakor kaka kraljica.

Brezsrčni soprog.

Kansas City, Mo. 17. sept. — V našem mestu se je danes odigrala krvava družinska tragedija s tem, da je 38 letni Karol Wetzel ustrelil svojo nosečo ženo Rozalijo, staro 28 let iz strahu, da ne bi porodila. Poleg žane je ta brezsrčni soprog tudi ustrelil njeno sosedo Ceru Meyer, ki je svoji prijateljici pomagala prihitela; po sosedin groznem činu si je med drugim gnal tudi sam krogli v glavo. Zakonska Wetzelova se je predno prepirala vsled tega, kar je bilo vsak dan pričakovati povorojenka, kar pa mož ni odbraval.

Našim jugoslovanskim odjemalcem prijateljem.

Zadnji mesec smo izplačali \$17,000.00. Ali ste vi prejeli vložnikom. Ali ste vi prejeli svoj delež? Če ne, otvorite pri nas hranilni račun in svoj delež boste dobili pri prihodnjem plačevanju obresti.

Kar se tiče slabih časov je znano, da je obzorje najbolj temno baš pred solničnim izhodom; tako je tud s trgovino neposredno pred izboljšanjem iste

Mi bi radi izvrševali tudi vaše bančne posle; pri tem vas zagotavljamo, da bomo vse nam poverjene stvari skrbno in vestno izvršili. Vaš domačin, g. J. Osbolt je pri nas zaposljen da vam lahko postreže; obracajte se torej nanj.

First National Bank CHISHOLM, MINN.

Odperto dnevno od 9. do 3. Ob sredah tudi zvečer od 7. do 8. Ob sobotah so uradne ure samo do 1. popoldne.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

— Strašna smrt. — Posestnik Jos. Rozman in Lovrenc Zupan iz Savice pri Bohinski Bistrici sta našla v kleti mrtvo 55 letno slabotno Lucijo Rozman, ki je bila v kleti in se je usmrtila tako, da je potisnila zgornji del trupla do polovice v 1.20 m visoki žehntnik. Mož Rozmanove Franc in hči Frančiška sta odšla zgodaj zjutraj na senošet kositi travo, Lucija Rozman je pa ostala sama doma. Ko se je hči opoldne vrnila s senošeti domov je našla vrata zaklenjena. Poklicala je zato soseda Rozmana in Zupana, katera sta vlomila v hišo in klet in našla Lucijo Rozman mrtvo. Rajna Rozmanova je bila že 16 let slaboumna.

— Nesreča pri kopanju. — Voda zamrzava letos izredno mnogo žrtv. Od vseh krajev prihajajo poročila o nesrečah pri kopanju. Zadnje dni poročajo iz Dolenjske o treh utopljenicah v Krki se je kopal 9 letni France Červan v družbi svoje matere in dveh sester. Zašel je predaleč in izginil v valovih. Na obupno klicanje matere je prihitel nek moški, ki pa je potegnil na suho že mrtvega otroka. Pri Novem mestu je utonil v Krki delavec Ivan Spiler iz Murske Sobotice, pri Trebnjem pa v Temenici posestnica Frančiška Jerič. Prvega je zadela kap, drugo pa je prijel krč in je vsled tega utonila.

— Umrli v Ljubljani dne 20. avg. — zjutraj prvi državni pravdnik g. dvorni svetnik France Trnč. Bil je po rodu Nemeč, a pravičen mož.

— Strašna nesreča v Vodica. — Dne 16. avg. — je kopal v Ročevci jami 18 yodiških deklet pesek. Ob četrti na eno uro popoldne se je pa podšla približno 2 m visoka plast zemlje, ki je zasula popolnoma Marjeto Rahnetovo iz Bukovice in Marjano Novakovo, do pasu pa Angelo Bida. Novakova je klicala: "Pomagajte! Pomagajte!" Iz kopal so jo še živo, 31 letno Marjeto Rahnetovo so pa pokopali mrtvo.

— Nesreča ali zločin. — Dne 4. avg. zjutraj so našli na savski poti pod mostom pri Poganku, kateri leži med postajama Kresnice in Litija, 60 letno Marijo Globočnik, ki je baje v Kropo pristojna. Žena je ležala v svoji krvi, nezavestna je bila, toda dihala je še. Prenesli so jo v čuvajnico, od tam so jo pa prepeljali v Litijo, kjer so jo obvezali in ji vlivali skozi usta tekočo hrano. Ker se je mislilo, da jo bodo ohranili se pri življenju, jo je odpotalo litijsko županstvo s spremstvom v ljubljansko bolnišnico. Ob dveh popoldne so jo odpeljali z vlakom v Ljubljano; ker je bila med vožnjo popolnoma tiha, je spremljevalec mislil, da spi, toda ni spala, marveč med vožnjo je umrla — in umrla, kar se je konstatiralo, ko se je peljal vlak v Ljubljano. Globočnikovo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Kristofu, v kateri jo bodo sodnijsko raztelesili. Ni še ugotovljeno, ali se je zgodila nesreča, da bi bila Globočnikova padla iz vlaka ali z mosta na prod Save; ali je pa bila napadena in ubita ter oropana. Vsekakor je slučaj Globočnikove zelo skrivnosten in bodo imele varnostne oblasti dovolj posla, da ga bodo pojasnile.

— Uporaba orožja pred sodiščem. — Jožef Cotič in Alojzij Rekar sta 20. majnika t. l. delala službo kot uslužbenca finančne kontrole. Naproti so jima prišli trije tihotapci, katere sta ustavila s klicem: "Stojte!" Eden tihotapec se je ustavil, druga dva sta zbežala, Cotič

je zasledoval in ko na opetovani poziv nista postala, je namerjal s puško proti bližjemu v noge, sprožil, medtem pa je drugi tihotapec izginil v goščavo. Precej se je začul klic: "Na pomoč!" Ko sta uslužbenca finančne straže s pomočjo tretjega tihotapeca preiskala gozd, so našli Bizjaka s prestreljenimi prsi mrtvega na tleh. Deželno sodišče je Cotiča oprostilo od obtožbe, ker ni prekorajčil prepisov o rabi orožja.

— Slovence — tovariš pokralja. — Dopisni urad poroča iz Belgrada: Povodom smrti Nj. Vel. kralja Petra se doznava, da eden njegovih tovarišev iz bosanske vstaje l. 1875, po imenu Toman, Slovenec, živi v zelo slabih gmotnih razmerah na Viču pri Ljubljani. Po končni vstaji je odšel v Ameriko, da se odtegne sovražnim avstrijskim oblastem in se je posvetil novinarstvu ter informiral ameriško javnost o naših razmerah. Nekaj mesecev pred izbruhom svetovne vojne se je povrnil v domovino in se nastavil na Viču v zelo skromnih razmerah. L. 1914 so ga avstrijske oblasti internirale na ljubljanskem gradu. Ko stopi kralj Aleksander na prestol, se bo pobrigal za vse vstaše, tovariše svojega pokojnega očeta iz leta 1875, kakor tudi za njihove rodbine.

— Same dobrote. —

Vipavsko, 17. avgusta.
Naše kmete na Vipavskem je posebno hudo zadela naredba, da sme ostati neobdavč. samo 1 hl vina na osebo in za eno leto, od vsega drugega vina pa mora ubogi vinogradnik plačati — hočeš, nočeš, moraš — 15 lir pri 1 hl. Tu nihče ne vpraša, ali ti bo dotično vino ostalo v kleti, ali te je pridelovanje več stalo kot je vino vredno, ali je dovolj 1 hl vina na osebo. Ne — država potrebuje denarja in ko si je plačal davek od zemlje, plača še od listega pridelka, ki ga sam zažreš, ali ti vsled razmer ostane neuporabljeno v kleti.

Naj bi država kje drugje iskala dohodkov, naj bi znižala število uradnikov, naj bi omejila luksuz, ki se širi povsod med njenimi bogataši in oficirstvom, ki se vozi kot v zaseh po naši deželi, kot prav pravi "Goriška Straža" v zadnji številki. Ze itak komaj dihamo pod novimi davki, zato ne bomo nikoli pozabili besed nekega ministra v rimski zbornici: "Edino v novih pokrajinah bi se dalo naložiti kaj davkov." Iz teh besed jasno razvidimo, na kakšen način se bližamo boljšim časom. Na ta način bodo našega človeka gospodarsko uničili, kako naj se potem še vzdrži narodno? Pridelovanje vina je vsak dan dražje, konkurenca laških vin vedno hujša, izvoza ni, danes pa še ta davek pa — nič. Same dobrote. Naši ljudje ne vzdihujejo zaman: "Rappallo, Rapallo, kam si nas pripeljal!"

Druga posebna dobrota se še vedno kaže v posebnem načinu postopanja naših orožnikov, ki delajo z nami kot s kakimi obožanimi mohamedanskimi uporniki v Tripolisu. Zadnji slučaj so Goče pri Vipavi. Fantje so se stegli gredeč s košnje domov. Dva fanta z Goč sta bila poleg, a se pretepa nista udeležila. Vendar so prišli orožniki zvečer in so ju hoteli aretirati. Ljudje so dejali, naj pridejo čez dan ponje, da ju v noči ni temi ne bodo pretepali. (Našemu ljudstvu so metode naših orožnikov že dobro znane.) Res so prišli zjutraj, toda kaj se je zgodilo. Suvali so jih s puški-

nimi kopiti. Ljudstvo se je ogorčeno uprlo proti temu in orožniki so morali s streljanjem zbežati. Kaj se je potem zgodilo, vemo že iz podobnih slučajev. Vršilo se je obleganje vasi, mnogo aretacije, menda je zaprtih do 25 oseb, ki se jim v zaporih ne godi bogvekako dobro, to lahko sami izprevidimo. In če bodo morda vsaj malo hitreje zaslišani kot predniki v pobotnih slučajih, se morajo zahvaliti le našim poslanecem, ki so z uspehom intervenirali za takojšnjo zaslišbo in izpustitev zaprtih ljudi, ker je med njimi brez števila nedolžnih.

Dobrot bi lahko našli še in še, a bodi za enkrat dovolj!

— Nalezljive bolezni — so se začele širiti skoro po celi Sloveniji, zlasti v Ljubnem v Gornji savinjski dolini in v Trbovljah. Zadnji čas se je v vaseh Ravnik in Setnica pod Grnado pri Polhovem Gradcu tudi pojavil trebušni legar, na katerem je umrlo 7 oseb. Vzrok je baje slaba pitna voda. Legar se je pojavil v okrajnih glavarstvih Brežice, Celje, Kamnik, Krško, Kočevje, Ljubljana - okolica, Novo mesto, Radovljica, Slovenjgradec in Prevalje. Razen griže so razširjene tudi koze, škrlatinka in davica. Največ oseb je umrlo za grižo.

— Imenovanja v državni službi. —

Predstolonaslednik regent Aleksander je dosedanega kustosa belogradskega muzeja profesorja dr. Nika Zupaniča imenoval za šefa etnografskega inštituta v Ljubljani v 5. činovnem razredu.

— Jugoslov. konzulati v Italiji. —

Ministrski svet je sklenil, da se ustanovi v mestu Bari v Italiji jugoslovanski konzulat. Za prvega konzula je imenovan T. Ristič, doslej legacijski tajnik v Madridu. Tudi v Milanu se v kratkem ustanovi jugoslovanski konzulat.

— Raspuščena društva. —

Društva: 1. "Carniola, Akademische Landmannschaft", 2. "Deutscher konstitutioneller Verein", 3. "Ortsgruppe Laibach des allgemeinen deutschen Sprachvereines", 4. "Deutscher Lehrerverband fuer Krain und Kuestenland", 5. Salzburger Hochschuleler Verein", 6. "Deutscher Landesverband fuer Fremdenverkehr", 7. "Deutsche Boehmerwald Bund", 8. "Suedmaerkischer Krain-Kuestenlandischer Saengerbund", 9. "Verein der deutschen Staatsangestellten" se razpuščajo iz državnih interesov.

— Italijani zapirajo jug. šole. —

Povodom otvoritve jug. srednje šole v Voloskem naglašala tržaška "Edinost", da so Italijani v treh letih svoje okupacije zatvorili 139 naših šol in da je vsled tega 13,900 slovanskih otrok obsojenih, da ostanejo analfabeti.

— Otvoritev spominske plošče. —

V nedeljo se je izvršilo odkritje spominske plošče na leseni rojstni hišici Blaža Kocena, slovečega zemljepisca, ki je bil rojen na Hotunju, župnija Ponikve ob juž. žel. 14. maja 1821 in je umrl kot duhovnik in profesor zemljepisja na Dunaju 30. maja 1871. Torej se je letos obhajala stoletnica njegovega rojstva in 50. letnica njegove smrti.

— Draginja postaja hujša. —

Nova stanovanjska naredba, ki jo je izdala sedanja vlada, ima to veliko pomanjkljivost, da se lahko najemina poslovnim prostorom poljubno zviša. In tako mora neki trgovec v Ljubljani plačati letne najemnine 200,000 kron, neki gostilničarji v isti ulici je bila naložena 20krat višja najemina. Posledica bo, da bodo trgovci, gostilničarji, advokati, notarji, obrtniki in drugi zvišali cene svojim odjemalcem in bodo tako ne samo pokrili zvišano najemnino, temveč naredili še o-

gromen dobiček. Tako so brivci že zvišali svoje pristojbine. Rečimo, da bodo brivci po novih pristojbinah zaslužili pri vsaki stranki povprečno 2 K več kot do sedaj. Počez odpravi brivec s dvema pomočnikoma 70 strank na dan, če je brivnica dobro obiskana. To da na leto 42,000 K več. Če je preje plačal najemnine 2000 K od svojega lokala, sedaj pa 20,000 kron, ima sedaj 20,000 kron več dobička kot preje. Na ta način bodo naredili vsi najemniki poslovnih prostorov dobiček, udarjeni pa bodo tisti, ki kupujemo.

— Baranja — Madžarska. —

Baranja eno najrodovitnejših pokrajin smo morali glasom mirovne pogodbe z Madžarsko prepušiti Madžarom. Glavno mesto Baranje je Pečuh.

— Državno posojilo in Slovenija. —

Država najame posojilo v znesku dveh milijard kron. Od tega mora podpisati Slovenija 20% posojila t. j. 400 milijonov kron. Zanimivo je, da bo od tega našega denarja Slovenija kaj malo deležna in sicer le celih 78 milijonov kron, ostali denar pa bodo uporabili drugje in v druge namene. Pa naj še kdo reče, da mesar in minister samostojnežev Pucelj in samostojni boter dr. Žerjav ne skrbita za Slovenijo in žepe njenih prebivalcev.

— Občinske volitve za razveljavljene komunistične odbornike. —

se bodo v Ljubljani vršile dne 20. septembra.

— V 24 občinah na Kranjskem. —

se bodo vršile dopolnilne volitve za razveljavljene občinske odbornike.

— 6000 konj je dala Nemčija. —

Srbiji na račun vojne odškodnine. Posebno dobra žetev v Avstriji. Nemški listi poročajo da je letos v Avstriji za 100% boljša žetev od lanske.

— O krvavi dramii v vaški goštilni. —

poročajo iz Skopega na Goriškem: Pred krčmo "Na Zingarije" so sedeli štirje neznan moški ter se zabavali pri obili pijači. Po cesti iz Dutovelj je prišel brigadir in še drug orožnik. Brigadir je zahteval od neznancev, da naj se legitimirajo. Eden izmed neznancev je mahoma potegnil samokres iz žepa ter smrtno zadel brigadirja, ki je kmalu nato izdihnil. Orožnik je nato ustrelil s puško enega izmed neznancev, ostali pa so pobegnili. Tudi krčmarica je bila ranjena na desni roki. Kdo in odkod so bili neznanci se ni dognano.

— Nameravan napad na slovenskega duhovnika v cerkvi. —

V nedeljo popoldne je bil pri sv. Jakobu v Trstu slovenski krščanski nauk. V cerkev so pridrli fašisti, in ko so slišali slovensko besedo, so šlir po svoje tovariše, nakar jih je prišlo v cerkev 15, oboroženih s palicami. Začeli so hoditi gor in dol in motiti propovednika. Nato je eden vskliknil: "Udarimo ga dajmo mu!" Vodja fašistov je šel nato proti prižnici. Duhovnik je prenehal in zbežal.

— 20,000 vojnih sirot v Julijski Benečiji. —

Deželno društvo za vojne sirote v Julijski Benečiji je izdalo poročilo o svojem drugoletnem delovanju. Iz tega poročila je razvidno, da je vojnih sirot v Julijski Benečiji 18,826, med temi jih je v Trstu in okolici 4816, ostalih 14,510 pripada pa drugim krajem v deželi. Pomoč ki jo dobivajo je precej mala.

— Postojnska jama se bo kakor. —

poročila italijanskega časopisja, v bližnji prihodnosti znatno razširila. Dve kompaniji italijanskih minerjev ste trajno zaposleni pri vrtalnih delih ki se vrše po načrtu jamskega tajnika Andreja Perkota in inženirja Lahnerja. Uredila se bo baje udobna komunikacija za približno dvajset kilometrov podzemskih prostorov med Postojno in Planino. Postojnska jama bo, ako srečno se izteče in izvr-

ši načrt, ogromni projekt, največja podzemna jama sveta in tudi ena najlepših. Oficijska otvoritev se bo vršila baje še tekom letošnjega leta.

— ZANIMIVA STATISTIKA VERSTEV. —

Na neki verski debati v Washingtonu se je na podlagi številk, ki jih je sestavil član statističnega urada v Stuttgartu, dr. Zeller pred vojsko, ugotovilo: Pripadnikov krščanskih ver na vsem svetu je 534,940,000, pripadnikov Konfucija 300,000,000; mohamedancev 175,029,000 budistov 121,000,000, židov 10,860,000; sešteti skupaj dobimo število 1,356,000,000 ljudi, ki so privrženci religij. In že to; da so še vedno privrženci religij, je tehten dokaz, da v verstvih še živi delujoča sila. V tem seznamu niso označene vse religije več privržencev. Prebivalstvo sveta, preračunjeno v istem času, je bilo 1,544,510,000. Tako da je izmed vsakih 15 ljudi na svetu 13 pripadnikov ver. Če bi k skupnemu številu dodali še prebivalstvo, ki ga v splošnem smatrajo za manj kulturnega, divjaško prebivalstvo Afrike in pacifiških otokov, bi se število vernikov proporcionalno zvišalo. Niti ne vključujejo te številke religije kot je taoizem, ki ima precej privržencev na Kitajskem ali šinto, ki je nacionalna religija Japonske. Če bi vključili v to število pristaše vseh ver, bi brezdvomno našli, da je na vsakih 15 ljudi 14 vernih. Pa tudi to je najbrže še premalo. Obstojajo namreč še kulti in sekte, za katere noben statistični urad ne ve. — Zanimiva je številka, ki pripada krščanskim veram. Krščanska vera je absolutno najštevilnejša izmed vseh na svetu; od vseh prebivalcev sveta pa se pripoznava h krščanstvu 35 odstotkov Budhizem, katerega številčna moč se v propagandnih spisih rada povdarja, ima štirikrat manj pristašev nego krščanstvo

— Staro in zanesljivo. —

Veliko število letoviščarjev Yellowstone National Parka presentljivo opazuje kako bruhajo naravni vreli vodo kvisko. Med vsemi pa je le Old Faithful, ki vrže od časa do časa v presledkih po dva čevlja, na široko in do 150 čevljev visoko svojo gorko vodo na vsakih 65 do 70 minut. Trinerjevo grenko vino zasluži enako pozornost in ime. Je staro zanesljivo zdravilo, katero očisti vaš čreva v nekaj urah, prežene vse pline iz prebavnih organov in povrne normalno delovanje v vaš život. To je domače zdravilo v najlepšem pomenu besede, "semper fidelis" vedno zanesljivo kakor pove beseda v latinščini. Tukaj je izjava, ki vam kaže kako ga hvalijo naši odjemalci: Virden, Ill. "Prosim, hitite s pošiljativjo mojega naročila. Nočem biti brez tega izvrstnega zdravila, katerega uživajo vsi v naši družini že več let. Jaz sem velik prijatelj Trinerjevega grenkega vina, ki je vsakdanja potreba pri vsaki družini. Joseph Jurak." Vaš lekarnar ali trgovec z zdravili ima vedno v zalogi vsa Trinerjeva zdravila. (Advert.)

Bolj lahko se je ogibati dolgo, kakor pa tirjanja upnikov.

— ALI STE ŽE POSKUSILI ROYAL MALT EXTRACT? —

Ako istega ne dobite pri Vašem trgovcu, pošljite nam svoje ime in naslov, ter priložite naročilo \$ 3.00, nakar Vam bomo poslali tri konve (cans) poštine prosto. Posamezne konve veljajo \$1.25

V zalogi imamo dve vrsti ekstrakta za varenje domačega piva:

Royal Malt Extract in Royal Malt Hopa (slednjega ni treba piva: Royal Malt Extract in Royal Malt Hopa (slednjega ni treba vreti). Pišite na:

BUTTLER & STEWART
Western Branch.
1326 Clybourne Ave
Chicago, Ill.

— Grozdje naprodaj. —

Prodajem najboljša grozdje iz najboljša gorice, kar se ga sploh more dobiti v Ameriki; prodajem ga na debelo; razpošiljam ga širom Amerike ne manj kot 10 do 12 ton skupaj. V Clevelandu ga prodajem tudi na drobno; pišite takoj po cene.

JOHN ZULICH
6313 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Nervozne, oslabele žene,

ki trpe na bolečinah v križu, v bokih ali na straneh, na senzaciji, ki tlačijo človeka k tlom in dela v spodnjem telesu težo, na glavobolu in neredu pri naravnih funkcijah, dobe od pomoči, ko vzamejo

Severa's Regulator

(Severjev Regulator). Priporočen je za zdravljenje tistih posebnih lastnosti neredov in hiranja, ki so jim podvržene ženske. Dobite ga pri svojem lekarju še danes. Cena \$1.25.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Zastave, bandere, regalije in zlate znake za društva ter člane K. S. K. J.

izdeluje

EMIL BACHMAN
2107 S. Hamlin Ave.
Chicago, Ill.

Začimbe, zelišča in najrazmnovrstnejša

domača zdravila

katera priporoča mgr. Kneipp, imam vedno v zalogi.

Pišite po brezplačni cenik.

MATH. PEZDIR
P. O. Box 722, City Hall Station
NEW YORK CITY.

JUGOSLOVANI

kdor noče pozabiti svoje rodline, svoje matere, mora sedaj njim poslati

DENAR

predno pride hujša revščina in zima. Kadar pošljate denar obrnite se name za cenik. Jaz pošiljam

krona---dinarje---dolarje

po najnižjih cenah.

Prodajam šifkarte. Opravljam vse bančne posle. Sprejemam denar na hranilne uloge in plačujem po 4% obresti.

EMIL KISS, bankir,
133 Second Ave., New York.

— VAŽNO NAZGANILO. —

Rojaki, ki nameravajo potovati v stari kraj in se želijo pozneje zopet vrniti, a ne bi hoteli po več mesecev čakati na potrebno dovoljenje od strani merodajnih oblasti, naj se nemudoma obrnejo na mene po tozadevna pojasnila.

ANTON ZBAŠNIK
Slovenski javni notar.
Corner 48th and Butler St. Pittsburg, Pa.

OD HIŠE DO HIŠE

Ljudska povest.

(Napisal Franc Jaklič.)

I
V Dolgem selu je bilo "ukazano". In tistega večera potem so vrel Seljani k vaškemu možu v posvete. Takrat je bil vaški "mož" Rohne, ki je imel prostorno hišo sredi vasi. Seljani so se iz obeh koncev vasi posamez, po dva ali več, moške in žene, tiste, ki so bile vdove, pa so imele domačije. V vaškem zboru ima že od nekdaj svojo besedo vsak gospodar, pa naj je moški ali ženska, fant ali dekle, samo, da ima svojo hišno številko, od katere plačuje davek, odrajuje biro in prispeva za skupne vaške potrebe v denarju ali s tlako.

In kakor povsod in vselej so bile tudi nocoj ženske prve.

"Ali si že odpravljena?" je vprašala Sivka sosedo Brenkljo na vežnem pragu in si je še opasovala pisan predpasnik.

"Majhno še počakaj, da si ruto premenim... Saj sem ometala, pa se človek ne more varovati... Saj se menda ne mudi tako!"

"Le brž se daj, da ne bova srali! Človek se že podnevi dovolj nastoji."

"To bo precej!"

In Sivka si je še sama malo ogledala predpasnik, zategnila rogale pri ruti in potegnila parkrat z roko po prsih, da so se poravnale gube, pa je prišla iz hiše Brenklja, zavezujoč si ruto.

"Lej, lej, pa kako si si lepo izbrala!"

"Saj tudi ti tistega predpasnika ne nosiš vsak dan."

Nato sta krenili po vasi.

Kmalu prisopihata za njima Lovrečka in že od daleč upije: "Kaj pa bo zopet danes? Kakšnega treska bodo pa uganili?"

"Ali kaj vesta?"

"Jaz nič ne vem", ji odgovori Sivka. "Kajzarico, ki je ukazovala, sem vprašala, kaj bo, pa ni nič vedela."

"Si bodo dedci pa že kaj neumnega izmislili, kakor že večkrat!" upije Lovrečka. "Se demkrat je bilo že 'ukazano', kar nisem šla blizu, pa nikoli ni bilo prav; danes mi pa kar nekaj pravi, da moram iti zraven."

"Saj bi bila neumna ko bi bila doma! Saj imamo pravico!" ji pritrjuje Brenklja.

"Šle so tako hitro, da so došle Mihlaža in Trznarja, ki sta se pogovarjala:

"Kaj neki bo! ... Pota so vsa popravljena, 'fronki' pobrani in pastirja smo že zadnjič uganili."

"Jaz nič ne vem, ker nisem ulegnil podnevi stopiti k Rohnetu. Videl sem ga pa z njive, da je šel od fare še predpoldne. Je bil že pri županu, pa sta kaj uganila, da bodo zopet stroški?" pripoveduje Trznar.

"Druga itak ne vesta kakor: 'Daj pa delaj!' — Jaz pravim, da smo neumni, ker ne premenimo!"

"Saj tudi jaz tako mislim, pa nočem povedati, da bi mi kdo očital, da se jaz štelim za 'mož' ali celo za župana."

"Vsak je lahko, ti ali jaz, ali kdo drugi. Vsi imamo enake pravice. Zakaj bi še kdo drugi ne bil župan ali 'mož'? Mi smo neumni, ker vedno enako volimo."

"I, kako pa volimo! ... Vsak naj boji zamere ali pa očitanja, pa pravi: 'Ti naj bodo, ki so že' — pa je vse v kraju!"

"Tako je, tako!"

Od nasprotnega konca vasi, kjer so imeli kočarji svoje kočje in vrtičke, je pa Kepec peljal svoje sosedo na vas. Pravice tiravši itak niso imeli mnogo, kadar je pa bilo "ukazano" in je Kepec razglasil med sosedi: "Previ gremo" —, tedaj se je

dvignil ves Kozji rep (tako se imenuje najskrajnejši del Dolgega sela) kot en mož, da porabi "pravico".

"Bomo videli, če bo res tako!" je ypil Kepec. "Pota popravljamo, vozimo pa ne, ker nimamo voz. 'Franke' dajemo, koz pa ne smemo pasti. Pastirja bomo plačevali, čeprav ne pase našega blaga. Bomo videli, če bo res tako!"

"Bomo videli!" se zagroze sosede.

"Jaz ne vem, kaj si bodo še izmislili! Rohne pa Lazar pa Hren, pa še kdo drugi tam sredi vasi staknejo glave, pa se pogovori, pa pravijo: 'Tako bo!' — Pa mora tako biti. Pa bomo videli!"

"Bomo že videli!"

"Možje, jaz bom govoril!"

"I, kdo pak!"

"Take bom povedal Rohnetu in drugim bahačem, da jih bo kar privzdigovalo. Enkrat mora vendar biti konec! Danes moramo izvedeti, kje je naša pravica. Vse samo Rohne pa Lazar pa Hren in taki-le — mi pa nič! ... Ali je to pravica? No, bomo videli, če je to res pravica!"

"O, bomo že videli ... Kepec, le prav besedo zastavi, mi ti bomo že pomagali!"

"Nocoj, ali pa nikoli!"

Tako so se shajali tistega večera seljani. Vsak je imel kaj na srecu, kar ga je težilo, kar je moral odložiti, da bo imel mir.

Rohne je sedel pri mizi na vogalu in sprejemal vaščane. Botre in prijatelje je spuščal za mizo, ženske so se gnetle okrog peči, Kepčeva tovarišija se zbirala v kotu kjer je bilo najbolj tema in kjer se je lahko kakšna spesnula, da Rohne ni vedel kdo jo je potočil in so se bolj brez skrbi na račun vaških mogočnejšev smejali. Nekateri pa, ki so bili v srecu na Kepčevi strani, pa so se bali zamere pri Rohnetu ali katerem drugem, ki je imel voljo in je spomladl za božji lon in dobro plačilo preoral njivico — so se ustavljali za vratni, kjer se je lahko gredoč smuknilo v temno vežo, kadar so si segli kmetje in kočarji v lase ...

Na ogromni peči je bila pri takih prilikah zložna galerija. Tudi nocoj se je stegoval po peči neki stari stric Rohnetovi otroci so ležali na trebuhih, si podpirali umazane glave in živo gledali po ljudeh. Stara Rohnečka, ki je imela roko zmerom z molkom ovito, se je tiščala v zapečku, v drugi zapeček se je bila obesila Lovrečka.

Mlada Rohnečka je pa hodila po hiši z podvitimi rokami, motrila položaj in govorila z ženskami.

Možje so puhali tobak, da je bila v kratkem vsa hiša polna dima in se je komaj videla svetilnica, ki je brlela pod stropom, in so si ženske tiščale usta z robcem in je pokajšjevala stara Rohnečka:

"Oh, Bog se me usmili!"

Nihče pa ni smel odpreti okna ali vrat, da bi prepil odvalj dim in težki vzduh in bi ne bilo nevarnosti zadušiti se.

"Sapa škodi materi!" je zarohnel ob neki priliki Rohne nad Kepca, ki je hotel odpreti okno, da ne bi omedlel.

Kravajca dolgo ni bilo, naposled je vendar prištrmal.

"Sedaj smo pa že vsi", pravi precej Rohnečka in pogleda moža.

"Mati!" jih pozdravi Kravajec ki ga je imel nekoliko pod kapo, in se zateče v Kepčeva tovarišijo, ki ga pa ni bila vesela, ampak so ga kar odpravili.

"Vi ste matici!" jim zbrusi

Kravajec in se obrne k mizi, kjer se mu pa tudi nihče ni hmaknil in je zato zavpil: "Vsi ste matici!"

Zaletel se je k peči, kjer so mu ženske kmalu zamašle usta.

Rohne se odhrka pa začne: "Hm, saj sem jaz vedel! ... Saj so moj stari oče rekli, da bo tako. In vaš oče, boteš, so tudi rekli tako."

Boter Lazar pritrjuje: "Seveda so rekli."

"Da iz tega Barbiča nikoli nič prida ne bo ... Pa res nič ni bilo, sedaj ga imamo vsi na glavi ... Ali je to treba? ... Da vam povem, kako je bilo, kaj so rekli moj rajni oče, ki so že umrli, Bog jim daj dobro. Rajni stari oče so rekli: — fant, le zapomni si: Barbič ne bo imel na starost kaj jesti. — Pa res nima. Stari oče so rekli: — Človek, ki tako dela, kakor ta Barbič, ki ima vsako leto nov klobuk, ki ima čevlje na škripec, ki iz same baharije tobak v nos tlači, pa gre vsako nedeljo z drugo punco po vasi, ni nič prida, pa tudi nikdar ne bo in se mu bo še slabo godilo. In vidite možje, moj stari oče so prav imeli, ker so bili moder mož ... Sedaj imamo mi Barbiča na glavi. Kam so ga pripravili čevlji na 'škrips' in te nesrečne punce! Berač je, pa še manj nego berač! Ali ni res tako?"

"Prav tako je!"

"Vidite, tega bi ne bilo nič treba ko bi bil imel Barbič pamet in bi bil v mladih letih, kakor sem bil jaz in kakor ste bili vi, boter, in drugi pošteni ljudje in možje!"

"I, kako pak!"

"Ta Barbič, pa zmerom udri za babami! dokler so ga mogle noge nositi. Nikoli ni bil (Dalje sledi.)"

Ljudje s kilo.

Na tisoče ljudi z utrganjem (kilo) si lajšuje trpljenje s tem, da nosijo in rabijo STUARTOVE umetne PRI-LEPLJIVE PLAPAO PODLOGE (blazinice). Vrzite torej proč voj stari kilni pas, Ne nosite več jeklenih al gumijastih trakov, ki vas tišijo in tudi lahko vrbejo. Naj vam mi dopošljemo za poskušnjo eno. VRZITE PROČ SVOJ KILNI PAS.

Ne računamo za isto ničesar. Naj vam dokažemo številno slucajev, kaj so PLAPAO PODLOGE za druge že dobrega storile. Pišite po našo knjigo o utrganju (kilo), tam boste mnogo zvedeli o tej neprijetni bolezi.

LORAIN, O. Telefon: 7116

CLEVELAND, OHIO Bell Tel. Prospect 2229-R

Mihael Malovrh

SLOVENSKI ODVETNIK.

naznanja otvoritev svojega odvetniškega urada.

3008 GROVE AVE. (vagal Grove in 30. St.)

LORAIN, OHIO.

in se priporoča rojakom Slovencem ter br. Hrvatom za izvrševanje vseh odvetniških poslov. Osobito se priporoča cenj. članstvu K. S. K. Jednote, koje sem tudi jaz član.

Uradne ure: 9 A. M. 4 P. M. in zvečer od 7. ure do 8. ure, ob sredah, četrtkih, petkih in sobotah.

Na domu, 1394 East 44th St., Cleveland, Ohio, vsak ponedeljek in torek vsak čas.

Največja, najstarejša in najbolj znana zavarovalna družba v Jolietu je

OLIVER REALTY COMPANY,

urad v II. nadstropju Heggie Building, Joliet, Ill.

Mi prodajemo pod zelo ugodnimi pogoji hiše, lote in zemljišča.

Mi dajemo posojila na zemljišča in posestva.

Mi zavarujemo hiše proti ognju in požaru.

Mi prodajemo varne mestne, okrajne in državne bonde, ki vam donšajo po 6 odst. čistih obresti. Denar v bondih je najboljše investiran.

Pri nas je nastavljena kot blagajničarka Vaša rojakinja gđ. Elizabeta Grahek; ž njo se lahko domenite v svojem lastnem rodnem jeziku v vseh zadevah. Pripočamo se torej Vaši cenj. naklonjenosti:

Mi imamo zapriščena spričevala in zahvalna pisma iz vseh delov države, kjer je dokazano, da so PLAPAO PODLOGE najboljše in da so že mnogim kilo odpravile. NE ODLASAJTE IN NE ČAKAJTE minute več. Pošljite nam svoje ime in naslov SE DANES. Mi vam bomo takoj poslali a poskušnjo in ZASTONJ eno PLAPAO in knjižico o utrganju. Naslov: PLAPAO CO. 3266 Stuart Bldg. St. Louis, Mo.

KRIZA.

Zaradi obstoječe krize v ameriški industriji bo to jesen odpotovalo v stari kraj veliko takih rojakov, ki za enkrat niso mislili na odhod.

Oni rojaki, ki gredo sedaj v stari kraj in se v teku šest mesecev vrnejo v Ameriko, niso smatrani za nove priseljence in jim zato ameriške oblasti ne delajo nikakih ovir pri povratku.

Oni, ki potujejo v stari kraj, najbolje store, ako sledi onim številnim rojakom, ki so do sedaj potovali skozi našo tvrdko in so bili skozinsko zadovoljni z našo postrežbo, o čemer pričajo mnoge zahvale in zahvalna pisma.

Pišite po naš vozni red parnikov in druge potrebne informacije o potnih listih itd.

Ravno tako se obrnite na našo tvrdko, kadar pošiljate denar v stari kraj. Naše cene so med najnižjimi ako ne najnižje. Tudi se obrnite na nas, ako imate kak drug posel s stari krajem in gotovo bodete zadovoljni z našo postrežbo.

ZAKRAJSEK & ČEŠARK
Slovenska banka.
0—9th Ave. (med 15. in 16. St.)
New York City.

PRISSELJEVANJE V AMERIKO UTEGNE BITI PŘEPOVEDANO.

Kdor hoče dobiti svojoe v Ameriko, naj si da hitro pri meni narediti potrebne listine, tako da oseba v starem kraju dobi dovoljenje od ameriškega konzulata prej kot mogoče. Za slučaj neuspelosti ali za kasnelosti prošelj povrnem denar.

MATIJA SKENDER
Javni notar za Ameriko in stari kraj.
5227 Butler St.
Pittsburgh, Pa.

AGITIRAJTE ZA K. S. K. JEDNOTO!

IZUMITELJI

Pišite po našo knjižico v zavezi iznajdb in patentov. Knjižico vam pošljemo zastonj.

Za točno, ekspertno in zanesljivo rešitev vašega patenta pišite nam, ker smo patentni odvetniki in imamo že večletno skušnjo. Nihče drugi se bolj ne razume na patente kot mi.

V vašo korist pišite še danes po našo 'Slovensko patentno knjižico.'

A. M. WILSON, Inc.
Registered Patent Attorneys,
315 Victor Bldk. Washington, DC

POZORI!

Slovinci in Hrvati v Chisholm, Minn., in okolici.

Kadar želite uložiti denar na hranilno ulogo ali čekovni promet, zavarovati vaše poslople ali poslati denar v staro domovino, obrnite se na stari in zanesljivi

Miner's State Bank

Chisholm, Minn.

Frank Gouze, Slovenec, je blagajnik banke n vso vašo trgovino lahko odpravite v materinim jeziku.

"Točnost", "Varnost" in "Postrežba" je naše geslo.

Slavna društva K. S. K. J., pozor!

Vse tiskovine, kakor pjsameni papir, kuverte, nakaznice, pobotnice, bolniške liste, društvena pravila i. t. d., dalje vse tiskovine pri prirejanju veselice, kot vstopnice, veliki, srednji in mali plakati, se izdelajo hitro in lično kakor tudi po zmerni ceni v naši tiskarni, ki je največja in najmodernejša slovenska unijnska tiskarna.

Slavnim društvom preskrbimo na željo prestavo pravil iz slovenskega na angleški jezik.

Kadar torej rabi vaše sl. društvo kaj tiskovin, obrnite se do nas. V naši tiskarni se tiska "Glasilo" K. S. K. J.

MERIK SKI SLOVENEK

1006 N. Chicago St. Joliet, Ill.

Zanesljivo in hitro

poskrbuje denarna izplačila v stari domovini in opravlja druge bančne posle

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortland St., New York, N. Y.

Rojaki, poslužujte se v vseh zadevah te slovenske banke, ki je pod stalnim nadzorstvom državnega urada in ima za varstvo \$100,000.00 glavnice in \$50,000.00 rezervnega zaklada.

Za cene denarju glejte list "GLAS NARODA".

— ZA —

FRANK SAKSER STATE BANK

FRANK SAKSER, predsednik.

POZOR ROJAKI IN ROJAKINJE!

ALPENTINKTURA je najuspešnejša na svetu za rast in proti izpadanju las. Alpenpomada za brke in brado; kurja očesa in bradovice v 3 dneh popolnoma očistram; rumatizem v 6ih dneh popolnoma ozdravim Bruslintinktura od katere postanejo sivi lasje popolnoma naradni; rane onekline, potne noge in za druge bolezni imamjako uspešna zdravilo. Pišite takoj po cenik in Koledar in Knjižico za leto 1921, kar pošljem zastonj. Pošljite matko za 5c za poštino. Knjižica velja v potrebi več kot \$10.

JAKOB WAHČIČ, 6702 Bonna Avenue N. E. CLEVELAND, OHIO.

Denar v stari kraj

500 kron za	\$ 3.10	100 lir za	\$ 5.20
1000 kron za	\$ 5.80	500 lir za	\$24.00
10000 kron za	\$56.00	1000 lir za	\$47.00

Denar prejemamo v poštmem money orderju ali bančnem draftu. Izdelujemo tudi vsakovrstna notarska dela za tukaj in v stari kraj kot: pooblastila, prošnje, pobotnice kupne in druge pogodbe. V vsakem ozru se obrnite za pojasnilo na

MLADIČ & VERDERBAR,
1334 W. 18th St. Chicago, Ill.

Največja slovenska banka v Ameriki

V 3 TEDNIH POŠLJEMO

denar v stari kraj in Vi dobite v roke potrdilo (pobotnico) z lastnoročnim podpisom prejemnika v teku

6 TEDNOV VSEGA SKUPAJ.

Denar pošiljamo po dnevnem kurzu, ceneje, nego ga ima kedo drugi.

Naša banka je DRŽAVNA BANKA, vsled česar nam lahko brez strahu zaupate Vaš denar.

Prodajamo šifkarte za vse parobrode. Dobavljamo potnike iz starega kraja; izdelujemo potne liste (pose) in vse drugo, kar je potrebno za pot v domovino ali iz domovine v Ameriko.

Pišite nam za vsa pojasnila v svojem materinskem (slovenskem) jeziku.

SLAVONIC IMMIGRANT BANK

436 WEST 23 STREET. NEW YORK, N. Y.

Glavnica \$100,000.00. Rez. fond \$30,000.00